

F_F 6

Instituut voor
Oudgermaanse Taal- en Letterkunde
aan de Rijksuniversiteit
te Utrecht

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2872 727 3

gell

ACA 608

HET

EVANGELIE

VAN

MARKUS

VERTAALD IN HET LAND-FRIESCH

DOOR

S. K. FEITSMA.

Bikear jimme, en leau yn it
Evangeelje!

Markus I, 15^b.

LEEWARDEN.
MEIJER & SCHAAFSMA.
1897. Instituut voor

Oudgermaans taal- en letterkunde
aan de Rijksuniversiteit
te Utrecht

**BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT**

Printe by A. Jongbloed, to Ljouwert.

IT
EVANGEELJE
FEN
M A R K U S.

I.

IT bigjin fen it evangeelje fen Jezus Christus, Gods Soan.

2 Lyk as biskreaun stiet yn 'e profeten: Sjuch, ik stjûr dy myn boade foarút, dy de wei foar dy sljuchtsje seil.

3 De stimme fen de roppende: Meitsje de haen fen de Heare klear yn 'e woastine; meitsje syn paden sljucht.

4 Johannes wier yn 'e woastine, en doopte en forkundige de doop fen 'e bikearing ta forjouwing fen 'e sonden.

5 En it gânske Joadske lân mei dy

fen Jeruzelim reisgen nei him ta, en lieten hjar allegearre by him dope yn 'e Jordaen, en bikinden hjar sonden.

6 Johannes nou wier klaid yn kameelshier en mei in learene riem om 'e mil, en hy iet gërshippers en wylde huning.

7 Hy den preke, en sei: Der komt Hwa nei my, dy 't mear mânsk is as ik; en ik bin net wirdich, dat ik foar him delknibbelje, om him de riemmen fen 'e skoен los to meitsjen.

8 Ik ha jimme wol doopt mei wetter, mar hy scil jimme mei de Heilige Geast dope.

9 It barde om dyselde tiid, dat Jezus kaem fen Nazereth, út Galiléje, en him dope liet by Johannes yn 'e Jordaen.

10 En anstons, as er út it wetter opriisde, seach er de himel iepengean, en de Geast, as in dōu op him delsaeijen.

11 En der kaem in stimme út 'e himel: Dû bist Myn ljeave Soan, dû hest My bihage!

12 Dêrop dreau de Geast him yn 'e woastine.

13 En hy wier dêr yn 'e woastine fjirtich dagen, en waerd hifke fen 'e satan; en hy wier by de wylde gediertens, en de ingels tsjinnen him.

14 Mar nei 't Johannes opbrocht wier, kaem Jezus yn Galiléje en forkundige it evangeelje fen it Gods-ryk,

15 Sizzende: De tiid het syn beskied, en it Gods-ryk is hein komd. Bikear jimme en leau yn it evangeelje.

16 Wyls't er nou by de Galeister sé lâns gyng, seach er Simon en syn broar Andries hjar netten útsmitten yn 'e sé (hwent hja wierne fiskers);

17 En Jezus sei tsjin hjarren: Kom my efternei; ik wol jimme minske-fiskers meitsje.

18 Dêrop lieten hja hjar netten bliuwe, en kamen him efternei.

19 En do er dêr in eintsje weigien wier, seach er Japik, Zébedéus soan, en Johannes, syn broar, wyls't dy hjar netten boeten yn 't skip.

20 Mei-iën rôp er hjarren; en hja lieten hjar heit Zébedéus mei de feinten yn 't skip bliuwe, en kamen him efternei.

21 Hja kamen forfolgens yn Kapér-

naüm, en op 'e sabbat gyng er daelk yn 'e synagoge en learde.

22 En hja stiene forsteld oer syn leare: hwent hy learde hjarren asien dy macht het, en net lyk as de skriftgelearden.

23 Nou wier der yn hjar synagoge in persoan, mei in onsuvere geast, dy útrôp,

24 En sei: Hui! hwet ha wy mei dy útsteande, Jezus fen Nazereth? Bistû komd om ús to fordearren? Ik wit hwa-ste biste: de Heilige Goades.

25 Mar Jezus bidroude him, siz-zende: Swij, en forfar út him!

26 Do ried de onsuvere geast him, die in lûde gjalp, en forfear út him.

27 En hja stiene allegearre fheard, sa 't se onder in-oar fregen, en seijen: Hwet is dit? Hwet is dit for in nije leare, dat hy mei macht ek de onsuvere geasten gebiedt, en dat hja hjar fen him sizze litte!

28 Ta-allyk gyng de rop fen him as diggelfjûr troch de hele omkrite fen Galiléje.

29 Hja gyngen foart dêrop út 'e synagoge, en kamen yn 'e hûs by

Simon en Andries-en-hjarre, mei Japik en Johannes.

30 Simon syn skoanmem nou laei oan 'e goarre; en hja sprieken him dalik oer hjar.

31 En hy kaem nei hjar ta, holp hjar oerein, en krige se by de hân; en anstons forliet de goarre hjar, en hja tsjinne hjarren.

32 As it nou joun wurden wier, om sinne-ondergong hinne, kamen hja by him mei al dejinge, dy út oarder wierne, of bisocht mei de kweade.

33 En de hiele stêd wier by-ien honke om 'e doar.

34 En hy holp in hopen ljue, dy troch forskate sykten út oarder wierne; en bande rjue divels út, en liet de divels net frij om to sizzen, dat hja him koene.

35 Do er de oare moarns-ier, as it yet gâns tsjuster wier, opstien wier, joech er him op 'en paed, en gyng nei in plak op 'e romte, en bidde dêr.

36 En Simon, en dy by him wierne, repton hjar him efternei.

37 En do hja him foun hiene, seine se tsjin him: Alleman siket om jou.

38 Do sei er tsjin hjarren: Lit ús hjir by om yn 'e neiste doarpen gean, dat ik dêr ek sprek: hwent dêrfor bin ik komd.

39 Hy den spriek yn hjar synagogen yn hiele Galiléje, en bande de divels út.

40 Sa kaem der ek in lazerige by him, dy him bidde en foar him delknibbele, en tsjin him sei: As jy wolle, jy kinne my better meitsje.

41 En Jezus, dy inerlik meilijen mei him hie, stiek de hân út, roerde him oan, en sei: Ik wol it dwaen, wêz better!

42 Sa gau er dit sein hie, wiik de lazerichheit fen him, en hy waerd better!

43 En nei 't er him hird forbean hie, fitere hy him foart,

44 Wyls't er tsjin him sei: Warje dy, datste nimmen neat seiste, mar gean hinne en fortoan dy sels oan 'e opperste prester, en offerje for dyn betterskip it jinge Mozes hjitten het, hjarren tsjin 't krop.

45 Mar do er út 'e reek wier, bigoan hy folle dingen út to ba-

súnjen, en makke de saek ruchtber; sadat er net mear iepentlik yn 'e stêd komme koe, mar bleau bûten yn onbiwenne oarden; en hja kamen fen alle iggen nei him ta.

II.

MEI in dei-mannich kaem er wer yn Kapèrnaüm; en it waerd húsriem, dat er yn 'e hús wier.

2 Do forgearre dêr anstons safolle folk, dat hja ek foar doar gjin plak mear krije koene: en hy spriek it wird ta hjar.

3 Onderwyl kamen der gûds nei him ta mei in lamliddige, dy fen fjouwer man droegen waerd.

4 En om 't hja net by him komme koene fen wegens it folk, skouden hja de pannen fen it tek, dêr hy yn 'e hús wier, en nei 't hja hjir gat yn makke hiene, lieten se de sprieder del, dêr de lamliddige op laei.

5 Do den Jesus hjar gelowe seach, sei er tsjin de lamliddige: Soan! dyn sonden binne dy forjown.

6 Mar ek gûds fen 'e skriftgelearden sieten dêr, en bitochten yn hjar herten:

7 Hwet hûnt disse man God? Hwa kin de sonden forjaen as God allinne?

8 Hwerop Jezus, dy er anstons yn syn binnenste weet fen krige, hwet hja alsa yn hjar omgean lieten, tsjin hjar sei: Hwet bitinke jimme disse dingen yn jimme herten?

9 Hwet is makliker tsjin de lam-liddige to sizzen: De sonden binne dy forjown? of to sizzen: Stean op, krij dyn sprieder op, en gean?

10 Mar opdat jimme wite meije, dat de Minske-soan macht het, om de sonden op ierde to forjaen (sei er tsjin de lam-liddige):

11 Ik siz dy: stean op, krij dyn sprieder op, en rin nei hûs.

12 En anstons stied er op, en nei 't hy de sprieder opkrige hie, gyng er foart, foar allemans eagen; sa 't hja allegearre forsteld stiene, en God priisgen, sizzen: Yet nea ha wy sa-eat sjoen!

13 En hy gyng wer foart nei de sé; en al it folk kaem nei him ta, en hy learde hjar.

14 En as er foarby gyng, seach er Lévi, Alféus soan, yn 't kantoarsit-

ten , en sei tsjin him : Kom my efternei. En hy opsteande, kaem him efternei.

15 En it barde , as er yn dy syn hús by de dis siet , dat ek in hopen pachters *) en min folk oanfoelen mei Jezus en syn learlingen : hwent hja wierne machtich , en wierne him efternei komd.

16 As de skriftgelearden en de fariséers nou seagen , dat er mei de pachters en min folk iet , seijen hja tsjin syn learlingen : Hwerom yt er mei pachters en sok min folk ?

17 Hwerop Jezus , dy dat hearde , tsjin hjar sei : Dy soun binne hawwe de master net brek , mar dy siik binne. Ik bin net komd om nommenen to noadsjen , mar dogenetten.

18 Johannes syn learlingen nou en de fariséers hjarres fêsten jamk ; en hja kamen en seijen tsjin him : Hwerom fêstje Johannes syn learlingen en de fariséers hjarres , en joues fêstje net ?

19 Hwêrop Jezus tsjin hjar sei : Kin-

*) Lat. *Publicanus*.

ne ek de brëggemans-broarren fêstje, wyls 't de brëggeman by hjarren is? Salang as hja de brëggeman by hjar ha, kinne hja net fêstje.

20 Mar de tiid scil komme, dat de brëggeman fen hjar weinomd wurde scil, den scille hja fêstje yn dy dagen.

21 Nimmen set in lape fen nij lekken op in âlde rôk; oars den skûrt de nije oannaeide lape mei 't âlde ôf, en der komt in slimmer skûr.

22 En nimmen dôcht nije wyn yn âlde learene sekken; oars den barste de âlde sekken fen de nije wyn, en de wyn puózzet wei, en de sekken binne onbrûk; mar nije wyn moat men yn nije learene sekken dwaen.

23 It barde fierder, dat er op in sabbat troch in stik nôt gyng, en syn learlingen bigoanen, onder 't gean wei, ieren to ploaitsjen.

24 Hwerop de fariséers tsjin him seijen: Sjuch, hwerom dogge hja op 'e sabbat hwet net mei?

25 Mar hy sei tsjin hjar: Hajimme nea net lêzen hwet David die, do er yn need wier, en hy honger hie, lyk as dejinge dy by him wierne?

26 Ho er yn it hûs Gods gien is, yn 'e tiid fen Abjathar, de hegeprester, en it toanbrea opiten het, dat nimmen ite mocht as de pressters, en it ek jown het oan syn sel-skipsljue?

27 Fierder sei hy tsjin hjar: De sabbat is makke om de minske, de minske net om 'e sabbat.

28 Sadwaende is de Minske-soan in Hear ek fen de sabbat.

III.

OP in oare kear gyng er wer yn 'e synagoge; en dêr wier in persoan, dy in fortoarre hân hie.

2. En hja joegen acht op him, of er him ek op 'e sabbat helpe scoe, as 't wier dat hja him bitligje mochten.

3 Hy den sei tsjin de persoan, dy de fortoarre hân hie: Stean op yn 't formidden.

4 Do sei er tsjin hjar: Stiet it frij om op sabbatdagen goed to dwaen of kwea to dwaen? in minske to helpen, of to deijen? En hja hâldden hjar stil.

5 Mar as hy hjar mei likens yn 't roun oansjoen hie, en tagelyk bi-

droefd wier oer de dôfhûdigens fen hjar herten, sei er tsjin de persoan: Stek dyn hân út. En hy stiek 'in út; en syn hân waerd wer feardich lyk as de oare.

6 Do hawwe de fariséers, der útgeande, anstons rie belein mei de Herodianen, ho hja him deije scoene.

7 Mar Jezus ontwoun mei syn learlingen nei de sé, hwerop in bulte folk him neireisge út Galiléje en út Judéje,

8 Fen Jeruzelim en út Iduméje en fen de oare side fen de Jordaen; en dy onder 't bihear wei fen Tyrus en Sidon, in hele heap, dy heard hiene, hwet greate dingen hy die, kamen nei him ta.

9 En hy sei tsjin syn learlingen, dat hja in skipke onder hjar birik hâlde moasten, fen wegens al it folk, dat hja him net platkringe scoene.

10 Hwent hy holp in bulte ljue sadat allegearre, dy mei ienige pleage oanhelle wierne, op him tafoelen, om him oan to roerden.

11 En as de onsuvere geasten him seagen, ploften hja foar him del,

en rôpen, sizzende: Dû bist Gods Soan !

12 Mar hy lei hjar hird op, dat hja him net bikend meitsje scoene.

13 Dêrnei kleau er op in berch, en rôp se harren, dy 't hy woe, en hja kamen nei him ta.

14 En hy birôp er toolf, dat dy by him wêze scoene, en dat er hjar útstjûre scoe om to preekjen;

15 En macht to hawwen, om de sykten wei to meitsjen, en de divels út to bannen:

16 Simon, dy er de bynamme joech fen Petrus ;

17 Fierder Japik, Zébedéus soan, en Johannes, Japik syn broar; dy er de bynammen joech fen Boänerges, dat bitsjut: soannen fen 'e tonger.

18 Andries, Filippus, Barthele, Tewus, Thomes, Japik, Alféus soan; Teade, Simon fen Kana

19 En Judas Iskáriot, deselde dy him forret hat.

20 En hja kamen yn 'e hûs; en dêr forgearre wer sa'n flite, dat hja gjin ienris plak hiene om to brea-iten.

21 As nou dejinge, dy syn sibben wierne, dit hearden, kamen hja om

him beet to hâlden; hwent hja seinen: Hy is syn sinnen bjuster.

22 De skriftgelearden lykwols, dy fen Jeruzelim komd wierne, seijen: Hy het Béelsebul yn, en troch de opperste fen 'e divels, bant er de divels út.

23 Mar nei 't hy se harren roppen hie, sei er tsjin hjar, yn forgelikenissen: Ho kin de satan de satan útbanne?

24 As in keninkryk tsjin him sels fordeeld is, den kin dat keninkryk net bistean.

25 En as in hûs tsjin him sels fordeeld is, sa kin dat hûs net bistean,

26 As dos de satan tsjin him sels opstiet, en fordeeld is, sa kin er net bistean, mar it is dien mei him.

27 Nimmen kin by in geweard man yn 'e hûs falle en ontstelle syn hûsrie, as er net earst die gewearde man bynt; en den kin er syn hûs bistelle.

28 Sikersonk, siz ik jimme, dat alle sonden de minsken forjown wurde kinne, en allerleije hûn, dêr hja God mei hûnd ha scille;

29 Mar sa hwa de Heilige Geast hûnd hawwe seil, dy kriget gjin for-

jouwing yn der iwichheit net, mar hy is oan it iwege oardiel strafskuldich.

30 Hwent hja seijen: Hy het in onsuvere geast.

31 Sa kamen den syn broarren en syn mem; en foar hûs steande, stjûrden hja om him.

32 It folk nou siet om him hinne, en hja seijen tsjin him: Sjuch, jimme mem en jou broarren, dêr foar doar, freegje nei jou.

33 Mar hy antwirdde hjar, siz-zende: Hwa is myn mem, of hwa binne myn broarren?

34 En it hear om him hinne oersjende, sei er: Sjuch hjir, myn mem en myn broarren.

35 Hwent sa hwa Gods wille docht, dy is myn broar, en myn suster, en myn mem.

IV.

HY bigoan yetteris to learen by de sé om, en der honke sa folle folk om him hinne gear, dat er yn in skip kleau en sitten gyng, op it wetter; en al it folk stie op it strân.

2 En hy onderrjuchtte hjar folle dingen troch forgelikenissen ; en yn syn onderrjucht sei er tsjin hjar :

3 Harkje ta : sjuch, in siedder gyng hinne om to siedsjen ,

4 En it barde as er siedde , dat in part fen it sied oan 'e wei foel , en de fûgels út 'e loft kamen , en pjukten it op.

5 En gûd foel op 'e rotsgroun , dêr it net folle ierde hie ; en it kaem rimpjen op , om 't it gjin djipte fen ierde hie.

6 Mar nei 't de sinne opkomd wier , is it forskroeid , en om 't it gjin wear-
tel hie , is it fortoarre.

7 Wer oar foel yn 'e stikels , en de stikels woeksen op en bistjalpten it , en it joech neat.

8 Yet oar einlings foel yn in goede groun , en joech frucht , dy 't oanwoan en syn waeksdome krige ; en it iene droech tritich- , it oare sekstich- , en it oare hondertkear safolle.

9 En hy sei tsjin hjar : Dy 't earen het om to hearren , dy hearre.

10 As er nou allinne wier , fregen dejinge dy 't by him wierne , mei

de toolve, him nei disse forgelikenis.

11 En hy sei tsjin hjar: Jimme is it jown, de geheimnissen fen it Godsryk yn to sjen; mar ta dejinge, dy der bûten binne, komme al disse dingen yn forgelikenissen;

12 Opdat hja mei iepene eagen sjen en it dôch net merkbite, en mei de earen op hearre, en it dôch net forstean; opdat hja hjar net de iene of d' oare tiid bikeare, en hjar de sonden forjown wirde.

13 Yet sei hy tsjin hjar: Forsteane jimme disse forgelikenis net? ho wolle jimme den al de oare forgelikenissen forstean?

14 De siedder sieddet it wird.

15 En disse binne 't, dy by de wei bisiedde wurde: yn hwa 't it wird siedde wirdt; en as hja it heard hawwe, komt anstons de satan, en nimt it wird wei, dat hjar yn 't herte siedde wier.

16 En sa fen desgeliken, dy op stiennige plakken bisiedde binne, disse: dy, as se it wird heard hawwe, it rimpen mei blydskip oannimme;

17 Mar hawwe gjin woartel yn hjar

2 En hy onderrjuchtte hjar folle dingen troch forgelikenissen; en yn syn onderrjucht sei er tsjin hjar:

3 Harkje ta: sjuch, in siedder gyng hinne om to siedsjen,

4 En it barde as er siedde, dat in part fen it sied oan 'e wei foel, en de fûgels út 'e loft kamen, en pjukten it op.

5 En gûd foel op 'e rotsgroun, dêr it net folle ierde hie; en it kaem rimpen op, om 't it gjin djipte fen ierde hie.

6 Mar nei 't de sinne opkomd wier, is it forskroeid, en om 't it gjin woartel hie, is it fortoarre.

7 Wer oar foel yn 'e stikels, en de stikels woeksen op en bistjalpten it, en it joech neat.

8 Yet oar einlings foel yn in goede groun, en joech frucht, dy 't oanwoan en syn waeksdóm krige; en it iene droech tritich-, it oare sekstich-, en it oare hondertkear safolle.

9 En hy sei tsjin hjar: Dy 't earen het om to hearren, dy hearre.

10 As er nou allinne wier, fregen deginge dy 't by him wierne, mei

de toolve, him nei disse forgelikenis.

11 En hy sei tsjin hjar: Jimme is it jown, de geheimnissen fen it Godsryk yn to sjen; mar ta dejinge, dy der bûten binne, komme al disse dingen yn forgelikenissen;

12 Opdat hja mei iepene eagen sjen en it dôch net merkbite, en mei de earen op hearre, en it dôch net forstean; opdat hja hjar net de iene of d' oare tiid bikeare, en hjar de son-den forjown wirde.

13 Yet sei hy tsjin hjar: Forsteane jimme disse forgelikenis net? ho wolle jimme den al de oare forgelikenissen forstean?

14 De siedder sieddet it wird.

15 En disse binne 't, dy by de wei bisiedde wurde: yn hwa 't it wird siedde wirdt; en as hja it heard hawwe, komt anstons de satan, en nimt it wird wei, dat hjar yn 't herte siedde wier.

16 En sa fen desgeliken, dy op stiennige plakken bisiedde binne, disse: dy, as se it wird heard hawwe, it rimpen mei blydskip oannimme;

17 Mar hawwe gjin woartel yn hjar

sels, en binne mar for in tiid; dêrnei as druk of oerlêst komt, om it wird, sa stjitte se hjar dêr anstons oan.

18 En disse binne 't, dy yn 'e stikels bisiedde wurde: dy it wird hearre;

19 Mar de soargen fen disse wrâld; en de bigûchling fen 'e rykdom, en jamk oare bigearlikheden, kringe yn 't hert en bistjalpe it wird, en it bliuwt geld.

20 Disse einlings binne 't, dy yn goede groun bisiedde binne: dy it wird hearre en oannimme, en drage fruchten, disse tritich-, dy sokstich-, en oaren hondertkear safolle.

21 Ek sei er tsjin hjar: Komt ek it ljocht op, dat men it onder in ljippen of onder in rêstbank set? is it net, om it op 'e kander to setten?

22 Hwent der is neat forhoalen, hwet net útbrocht wurde scil; en der is neat bard, om forhoalen to bliuwen, mar opdat it útkomme scoe.

23 Dy 't earen het om to hearren, dy hearre!

24 Yet sei er tsjin hjar: Sjea ta, hwet jimme hearre. Mei hwet mjitte, dat jimme útmjitte, scil jimme ta-

metten wirde, en jimme, dy hearre, scil der yet op tajown wirde.

25 Hwent dy het, him scil jown wirde; en dy net hat, fen dy scil nomd wirde, ek dat er het.

26 Ek sei hy: It Godsryk is allyk as dat in minske sied op it lân útsmiet;

27 Forfolgens slepte, en opstie, nacht en dei; en it sied sprútte út, en weeks, sonder dat er sels wist ho.

28 Hwent de groun bringt fen-sels frucht foart: earst de herl, den de ier, dêrnei it folsleine sied yn de ier.

29 En as de frucht tidich is, set er dalik de sichte dêr yn, hwent it is oan 't rispjen ta.

30 Fierder sei er: Hwer scille wy it Gods-ryk by forgelykje? of mei ho'n forgelyking scille wy it útbyldsje?

31 It is allyk in mostersiedtsje, dat, as it yn 'e groun siedde wirdt, it lytste is fen alle sieden, dy op ierde binne.

32 Mar as it siedde is, komt it op, en wirdt it greatste fen alle tûn-fruchten, en set greate tûken, sadwaende dat de fûgels út 'e loft onder syn skaed húsmanje kinne.

33 Mei folle fen sokke forgelikenissen spriek er it wird ta hjar, alnei dat hja 't forstean koene.

34 En sonder forgelikenis spriek er net ta hjar; mar syn learlingen lei er ôfsonderlik alles út.

35 Op 'e selde dei, as it nou joun wurden wier, sei er tsjin hjar: Lit ús oerfarre nei d' oare kant.

36 En as hja it folk gean litten hiene, namen se him mei, wyls 't er yn 't skip wier; en der wierne yet oare skipkes by hjar.

37 Do kaem er in hirde skûrwyn, en de weagen sloegen oer boart, sadwaende dat it al fol rekke.

38 Hy nou wier yn 't achterskip, sliepde op it kjessen; en hja rôpen him to-wekker, en seine tsjin him: Master! fjucht it jou net oan, dat wy forgeane?

39 Hy den opsteande, forbea de wyn, en sei tsjin 'e sé: swij, en wêz stil! Dêrop foel de wyn, en it waerd blakstil.

40 Forfolgens sei er tsjin hjar: Hwerom binne jimme sa gau forfeard? Ha jimme den noch gjin gelowe?

41 En hja wierne alder-freeslikst forbouwerearre, en seijen tsjin in-oar: Hwa is disse, dat ek de wyn en de sé hjar fen him sizze litte!

V.

HJA kamen nou oan 'e oare wâl fen 'e sé, yn it lân fen 'e Gadarénen.

2 En sa 't er út it skip stapt wier, moette him, út 'e grêfsteden, in persoan mei in onsuvere geast;

3 Dy yn 'e grêfspelonken tahâldde; en nimmen koe him bine, ek mei gjin keatlingen.

4 Hwent hy hie mennich-kear mei foetboeijens en keatlingen boun west, en hy hie de keatlingen yn stikken litsen, en de boeijens to-ritst, en gjinien wier safolle mânsk, om him to bitemmen.

5 Hy wier altyd, nacht en dei, op 'e bergen en yn 'e grêfsteden, to roppen en him sels mei stiennen to bûtsjen.

6 As er nou Jezus yn 'e fierte seach, roan er ta, en knibbele foar him del.

7 En mei in lûde stimme roppen-

de, sei er: Hwet haw ik mei dy útsteande, Jezus, dû Soan fen de alderheechste God? Ik biswar dy by God, datstû my net pinichste!

8 (Hwent hy sei tsjin him: Dû, onsuvere geast, forfar út 'e persoan!)

9 En hy frege him: Ho is dyn namme? En hy antwirdde, sizzende: Myn namme is Legyoen, hwent wy binne machtich.

10 En hy ljuente him wakker, dat er hjar net út it lân foartstjûre scoe.

11 Nou wier dêr oan 'e berch in greate keppel bargaen, oan 't weidsjen.

12 En al dy divels beaën him, sizzende: Stjûr ús yn dy bargaen, dat wy dêr yn tsjen meije.

13 En Jezus joech hjar dêr anstons frij ta. En de onsuvere geasten, as hja útfearn wierne, sloegen yn de bargaen; en de keppel trûzele fen de steilte ôf yn 'e sé (dêr wierne nou likernôch twatûzen), en smoarden yn 'e se.

14 En dy de bargaen hoedden, hawwe de flecht nomd, en boadskippen it yn 'e stêd en op it lân. En hja

roanen fen honk, om to sjen, hwet it wier, dat er bard wier.

15 En hja kamen nei Jezus ta, en seagen de bisochte sitten, oanklaeid, en goed by syn forstân, to-sizzen, dy it legyoen yn hawn hie; en hja waerden skoftich.

16 En dy it sjoen hiene, fortelden hjar, hwet er oan de bisochte bard wier, en ek fen de bargaen.

17 Do bigoanen hja him to bidden, dat er binnen hjar gerjachticheit wei gean scoe.

18 As ernou yn 't skip gyng, bea him dejinge, dy bisocht west hie, oft er by him bliuwe mocht.

19 Mar Jezus joech him der gjin tawird op, mar sei tsjin him: Gean nei hûs ta nei dyn folk, en fornij hjar, hwet greate deugd de Heare dy dien het, en ho Er Him oer dy ontferme het.

20 Do gyng er den foart, en bigoan it bikend to meitsjen yn it lân fen Dekápolis, hwet greate deugd Jezus him dien hie; en hja forwonderen hjar allegearre.

21 As Jezus op in nij yn 't skip

oerfearn wier nei d' oare wâl, kaem er in hele heap folk by him gear; en hy wier by de sé.

22 En sjuch, der kaem in opperste fen 'e synagoge, mei namme Jâirus; en do er him seach, foel er him to foet,

23 En bea him wakker, sizzende: Myn dochterke leit yn 'e lêste siken; ik bid jou, dat jy komme en lizze de hannen op hjar, opdat hja holpen wurde mei, en yn 't libben bliuwe.

24 En hy gyng mei him, en in bulte folk kaem him nei, en hja krongen tsjin him oan.

25 En in frommiske, dy toolf jier oan-ien de saken hawn hie,

26 En in bulte útstien hie fen folle heelmasters, en al hjarg goed formastere en gjin baet foun, mar mei hwa it earder slimmer wurden wier;

27 Do dy fen Jezus hearde, krong hja efter him troch it folk, en roerde syn kleed oan.

28 Hwent hja sei: As ik syn klean mar oanroerde mei, scilik better wurde.

29 Do is anstons de boarne fen hjar bloed opdroege, en hja bifelde oan

hjar lichem , dat hja fen hjar kwael holpen wier.

30 Ta-allyk kearde Jezus, dy 't it dalik yn him sels gewaer wirdde, hwet wonderkreft er fen him útgien wier, him mids yn 't folk om, en sei: Hwa het myn klean oanroerd?

31 Syn learlingen seijen tsjin him: Jy sjugge, dat it folk jou oankringt, en sizze jy: Hwa het my oanroerd?

32 En hy digere om him hinne, om hjar to sjen, dy dat dien hie.

33 Mar it frommiske, dy wiste hwet er oan hjar bard wier, kaem triljend en bevend nei him ta, foel foar him del, en sei him de suvere wierheit.

34 En hy sei tsjin hjar: Dochter! dyn gelowe het dy better makke; gean hinne yn frede, en wêz holpen fen disse dyn kwael.

35 Wyls 't er yet spriek, kamen er gûn fen de opperste fen 'e synagoge syn folk, en seijen: Jou dochter is al wei, hwet bi-falle jy de Master yet lêstich?

36 Mar Jezus, dy dit sizzen daelk heard hie, sei tsjin de opperste fen 'e

synagoge: wêz net forbûke, leau al linne.

37 En hy woe gjin-ien mei hawwe as Petrus, en Japik, en Johannes, Japik syn broar.

38 En hy kaem yn 'e hûs by de opperste fen 'e synagoge, en seach de alteraesje, en dejinge, dy wakker baltten en gûlden.

39 En as er ynkomd wier, sei er tsjin hjar: Hwet meitsje jimme hjir for alteraesje, en hwet bi-balte jimme? it bern is net wei, mar it slept.

40 En hja gniisden him út; mar nei 'ter hjar allegjearre der út reage hie, naem er de heit en de mem fen it bern by him, en dejinge, dy by him wierne, en kaem, dêr it bern laei.

41 Do krige er it bern by de hân, en sei tsjin hjar: Talítha kûmi! dat is, oerset: Famke, (ik siz dy) stean op!

42 En dalik stie it famke op, en forsette de foetten ta gean; hwent it wier toolf jier âld: en hja stiene suver forsteld.

43 Mar hy lei hjarren hird op, dat nimmen it wite mocht; en sei, hja moasten hjar hwet iten jaen.

VI.

NEI 't er der fen dinne gien wier kaem er yn syn âlders stêd, en syn learlingen gyngen mei him.

2 En as it sabbat wurden wier, bigoan er to learen yn 'e synagoge; en in bulte, dy him hearden, stiene danich forsteld, sizzende: Hwer binne him disse dingen wei oanwaeid? en hwet wysheit is dit, dy him jown is, dat ek sokke wonderkreften troch syn hannen barre?

3 Is disse net de timmerman, de soan fen Marije, en de broar fen Japik en Joses, en fen Judas en Simon, en binne syn susters net yn ús formidden? En hja seagen him mei skeane eagen oan.

4 Mar Jezus sei tsjin hjar: In profeet is nearne min yn tel as yn syn eigen lân, en onder syn sibben, en yn syn hûs.

5 Sadwaende koed er dêr gjin wonderkraft dwaen; as mar in mennich siken lei er de hannen op, en makke se better;

6 Sa 't er him him forwondere oer

hjar ongelowe: lykwols reisge er de doarpen dêr-by-om roun, om to learen.

7 En hy rôp de toolve by him, en bigoan hjar út to stjûren twa by twa, en joech hjar macht oer de onsuvere geasten.

8 En hy hjitte hjar, dat hja neat meinimme scoene onderweis, as allinne in gongelstok, gjin reissek, gjin brea, gjin koperen duit yn 'e riem;

9 Mar dat hja skoensollen onderbine scoene, en mei gjin dûbel-baitsje klaeid gean.

10 En hy sei tsjin hjar: Hwer jimme earne yn in hûs gean scille, bliuw dêr, ont jimme dy pleats wer útgeane.

11 En hwa jimme net opnimme scille, noch nei jimme harkje, skodsje, as jimme dêr wei geane, de moude ôf, dy 't onder jimme soallen is, hjarren ta in forwyrt. [Sikersonk, siz ik jimme: it scil Sodom en Gomorre makliker ôfgean yn 'e dei fen it oardiël, as dy stêd dêr.]

12 As hja er den op útgien wierne, preken hja, dat se hjar bikeare scoene.

13 Hja reagen in bulte divels út, en salven in bulte siken mei oalje, en makken hjar better.

14 Dit hearde ek de kening Hérodes (hwent syn namme wier nou iepenlik bikend wurden), en sei: Johannes, dy dêr doopte, is út 'e deaden opstien, en dêrom wirkje dy wonderkreften yn him.

15 Oaren seijen: Hy is Elijas; en wer oaren: Hy is in profeet, of profete-gelikens.

16 Mar as Hérodes it hearde, sei er: It is Johannes, dy 't ik onthalst ha; dy is fen 'e deaden opstien.

17 Hwent dy selde Hérodes hie gûn útsjûrd om Johannes op to bringen, en him yn 'e gefangenis fitere, om Heródias, it wiif fen Filippus, syn broar, hwent dy hied er troud.

18 En Johannes hie tsjin Herodes sein: It stiet jou net frij, om jou broars wiif to hawwen.

19 Sadwaende socht Heródias him, en woe him deije, mar koe net:

20 Hwent Herodes ontseach Johannes, om 't hy wiste, dat er in nommel en heilich man wier; en stie

noed for him, die mennich ding nei syn ried, en mocht him graech hearre.

21 Mar do 't er in goed gelegene dei komd wier, dat Herodes op syn jierdei in mieltyd oanrjuchte for syn greaten, en de oppersten oer tûzen en de fornaemsten fen Galiléje;

22 En de dochter fen dy selde Heródias ynkaem, en dounse, en wakker bifoel oan Herodes, en oan dejinge, dy mei oan tafel sieten, do sei de kening tsjin it famke: Freegje my, om hwetste mar wolste, en ik scil it dy jaen.

23 En hy swarde hjar: Sa hwetst fen my freegje scitte, ik scil it dy jaen, ont de helte fen myn keninkryk ta.

24 Hja den, as se der út gien wier, sei tsjin hjar mem: Hwet scil ik freegje? En dy sei: De holle fen Johannes de Doper.

25 Dêrop gysten wer ynkommen-de by de kening, het hja it frege; sizzende: Ik wol, dat jy my nou op slach jouwe, op in panne, de holle fen Johannes de Doper.

26 Hwerop de kening bisouwe; mar

fen wegens de eden , en om dejinge dy mei him oan tafel sieten , woed er 't hjar net wegerje.

27 De kening stjúrde dos anstons in trawant , en hjitte om syn holle harren to bringen. Dy nou gyng binne, en onthalste him yn 'e gefangenis,

28 En brocht syn holle op in panne, en joech 'in it fanke, en it fanke joech 'in oan hjar mem.

29 Do syn learlingen dat hearden, kamen hja, om syn lyk to heljen, en leijen dat yn in graef.

30 De apostels nou kamen wer by Jezus gear, en brochten him biskied fen alles hwet hja dien, en hwet hja leard hiene.

31 En hy sei tsjin hjar: Kom jimme allinne mei nei in plak op 'e romte, en rêst jimme hwet út; hwent hja wierne sa machtich, dy 't ôf- en oanroanen, dat hja net ienris tiid hiene om to iten.

32 Hja teagen den foart mei in skip nei in plak op 'e romte bisiden.

33 Mar it folk seach hjar foartfarren , en in bulte oaren dy him ge-

waer wirdden, roanen mei in-oar to foet út alle stêdden dêr hinne, kamen foar hjar oan, en gyngen mei in-oar nei him ta.

34 As Jezus den út it skip stoep, seach er dat bulte folk, en krige inderlik meilijen mei hjar; hwent hja wierne lyk as skiep, dy gjin hoeder ha; en hy bigoan hjar folle dingen to onderrjuchtsjen.

35 Mar as it nou let op 'e dei wurden wier, kamen syn learlingen by him en seijen: It is hjir baer op 'e romte, en it is al let.

36 Lit hjar by jou wei gean, dat hja hinne geane yn 'e doarpen en plakken hjir by om, en brea keapje for hjar sels; hwent hja hawwe neat to iten.

37 Mar hy antwirdde en sei tsjin hjar: Jow jimme hjar to iten. En hja seijen tsjin him: Scille wy hinne gean, en keapje for twahondert skellingen brea, om hjar iten to jaen?

38 Hy sei tsjin hjar: Hofolle breaën ha jimme? Gean hinne, en sjuch eris. En do hja er nei sjoen hiene, seijen se: Fiif, en twa fisken.

39 Do hjitte hy hjar, dat hja se allegearre plak nimme litte scoene, by porturen, yn 't griene gêrs.

40 En hja gyngen sitten by ploegen fen honderd by hondert, en fen fyftich by fyftich.

41 En do er de fiif breaën en de twa fisken krige hie, seach er op nei de himel, segene en briek de breaën, en joech se syn learlingen, dat dy se hjar ompartsje scoene; en de twa fisken partte er for allegear.

42 Hja den ieten allegearre, en krigen hjar biderf.

43 En hja fandelen toolf koer-follen brokken op, ek mei fen de fisken.

44 En dy dêr fen de breaën iten hiene, wierne likernôch fiiftûzen man sterk.

45 Dêrop dreau er syn learlingen om yn 't skip to gean en foarút to farren nei d' oare wâl, tsjin Betsajeda oer, wyls't hy it folk by him wei gean litte scoe.

46 En as hy se ôfskipe hie, gyng er op 'e berch om to bidden.

47 As it nou joun wurden wier, sa wier 't skip yn 't midden fen 'e

sé, en hy wier allinnich op it lân.

48 En hy seach dat hja swier wrakselen om foarút to roeijen, hwent hja hiene yn 'e wyn. En om 'e fjirde nachtwake hinne kaem er nei hjar ta wandeljen, op 'e sé, en woe hjar foarby gean.

49 Mar do hja him wandeljen seagen op 'e sé, mienden hja, it wier in skynsel, en hellen in lûde gjalp op.

50 Hwent hja seagen him allegear, en waerden foralterearre; mar dalik spriek er mei hjar, en sei tsjin hjar: Bidarje jimme, ik bin it; wêz net forbûke.

51 Dêrop kleau er by hjar yn 't skip en de wyn bidare; en hja bisouden en forwonderen hjar nammers to mear.

52 Hwent hja hiene hjar it wonder mei de breaën net ealge; hwent hjar herte wier dôfhûdich.

53 As hja den oerfearn wierne, kamen hja onder 't bihear fen Genésaret, en bikæiden in plak oan 'e wâl.

54 En do hja út it skip stoepen, bimirken se him dalik;

55 En de hele omkrite ôfrinnende,

bigooanen hja dejinge, dy út oarder wierne, op sprieders omhear to dragen oeral hinne, dêr 't se hearden, dat er wier.

56 En sa hwer 't er kaem, dêr leijen hja de siken op it plein en bidden him, dat hja de seam fen syn klean mar oanroerde mochten. En dy him oanroerden waerden allegearre better.

VII.

NOU kamen by him gear de fariéseers en gûn fen de skriftgelearden, dy fen Jeruzelim komd wierne;

2 En do hja seagen, dat gûn fen syn learlingen mei onsuvere, dat is mei ongewosken hannen brea-ieten, biskrobben se hjar.

3 Hwent de fariéseers en de Joden allegearre ite noait, as hja waskje earst wit ho faek de hannen, hâldende sadwaende de ynstellingen fen de foarâlden.

4 En as hja fen 'e merk komme ite se noait, as earst waskje se hjar. En in bulte oare dingen binne der, dy hja oannomd hawwe om to hâlden,

lyk as it waskjen fen drinkerskoppen, kannen en earnen skûtelgûd, en bedskudden.

5 Dêrom fregen de fariséers en de skriftgelearden him: Hwerom dogge jou learlingen net nei de ynstellingen fen de foarâlden, mar brea-ite mei ongewosken hannen?

6 Mar hy antwirdde en sei tsjin hjar: Wol to-rjucht het Jesaje fen jimme, skynheiligen, profetearre, lyk as biskreaun stiet: Dit folk earet my mei de lippen, mar hjar herte hâldt him fier fen my.

7 Mar it is omdôch, dat hja my earje, en wiles learingen leare, dat ynstellingen fen minsken binne.

8 Hwent, wyls 't jimme Gods gebot forsleaukje, hâlde jimme trou de ynstellingen fen 'e miusken, lyk as it waskjen fen kannen en drinkerskoppen; en oare diergelike dingen dogge jimme folle.

9 En, sei er tsjin hjar, jimme meitsje fêst Gods gebot wol to-neate, om jimme ynstelling mar to onderhâlden.

10 Hwent Moses het sein: Earje

dyn heit en dyn mem. En: hwa heit of mem flokt, dy seil de dead stjerre.

11 Mar jimme sizze: As immen tsjin syn heit of mem seit: It is Korban (dat is timpelgifte), hwet heit (of mem) fen my to bate komme scoe, dy foldocht oan 'e wet;

12 En jimme litte him net mear ta, hwet oan syn heit of mem to dwaen.

13 Dat sadwaende meitsje jimme it gebot fen God to-neate troch jimme ynstelling, dy 't jimme ynsteld ha; en jamk diergelike dingen dogge jimme.

14 Do er dêrop al it folk wer harren roppen hie, sei er tsjin hjar: Harkje allegearre nei my, en forstean it goed:

15 Er is neat hwet fen bûten wei ta de minske yngiet, dat him onhuer meitsje kin, mar de dingen, dy fen him útgeane, dy binne 't dy him onhuer meitsje.

16 As immen earen het om to hearren, dy hearre.

17 Do 't er forfolgens by 't folk wei en yn 'e hûs komd wier, fregen syn learlingen him oangeande disse forgelikenis.

18 En hy sei tsjin hjar: Binne jimme ek noch sa onbigryplik? Bigripe jimme net, dat alles hwet fen bûten ta de minske yngiet, him net onhuer meitsje kin?

19 Hwent it giet net yn syn hert, mar yn syn liif, en it giet foart mei de trochgong, dy alle spîzen ôfsuvert.

20 Mar, sei er, hwet ta de minske útgiel, dat makket de minske onhuer.

21 Hwent fen binnen út it herte fen 'e minsken komme op: tsjoede bitink-sels, oerhoer, hoerkerij, deaslaggen,

22 Stelderij, gjirrigens, ondogensheden, bidragerij, ontucht, in skalk each, laster, greatskens, onforstân.

23 Al disse tsjoede dingen komme fen binnen wei foart, en meitsje de minske onhuer.

24 Forfolgens opsteande, gyng er dêr fen dinne ont binne de swetten fen Tyrus en Sidon; en as er dêr yn in hûs gien wier, woed er 't for nimmen net wêze, doch hy koe net forside bliuwe.

25 Hwent in frommiske, dy hjar famke in onsuvere geast hie, fen him

heard hawwende, kaem en foel him to foet.

26 Dit nou wier in heidensk wiif út Syro-Fenysje ôfkomstich; en hja bea him dat er de divel útreage út hjar dochter.

27 Mar Jezus sei tsjin hjar: Lit earst de bern hjar biderf ha; hwent it jout gjin foech, dat men it brea fen 'e bern nimt, en smite it foar de hounen.

28 Mar hja antwirdde en sei tsjin him: 't Is wier, Heare! mar de hountsjes ite onder 'e tafel ek fen 'e kromkes fen 'e bern.

29 Do sei er tsjin hjar: Om dit sizzen, gong hinne: de divel is út jou dochter forfearn.

30 En do hja thús kaem, bifoun hja, dat de divel forfearn wier, en dat hjar dochter op bed laei.

31 As er nou wer foart gien wier oer de swetten fen Tyrus en Sidon, kaem er oan de Galeister sé, mids troch de gerjuchtingheit fen Dekápolis.

32 En hja kamen by him mei in stom-en-dôve, en beaen him, dat er dy de hân oplei.

33 As er dy den út it folk wei allinne nomd hie, stiek er him de fingers yn 'e earen, en roerde him de tonge mei syn spui oan.

34 En opsjende nei de himel, suchte er, en sei tsjin him: Effata! dat is: gean iepen.

35 En dalik gyngen him de earen iepen, en de tongriemme waard him los, en hy praette biskiedenlik.

36 Do forbea er hjar, dat se 't tsjin gjin-ien sizze moasten; mar ho mear hy 't hjar forbea, ho mear hja 't oeral brochten.

37 En hja forwonderen hjar onbidich, sizzende: Hy het alles goed makke, hy makket dat de dôven hearre, en de stommen sprekke.

VIII.

YN dyselde tiid, dat der wer in bulte folk wier, en hja neat to iten hiene, rôp Jezus syn learlingen harren, en sei tsjin hjar:

2 Ik haw inerlik meilijen mei dit folk; hwent hja binnenou al trijedagen by my bleaun, en hawwe neat to iten.

3 En as ik se yn 't nochteren nei

hûs gean lit, scille se hjar oan 'e wei
bijaen; hwent party fen hjarren binne
fier wei komd.

4 Syn learlingen antwirdden him:
Hwêr krije wy hjir yn disse onbi-
wenne oarde brea wei, om se hjar
biderf to jaen?

5 Hy frege hjar: Ho-mannich
breaën hawwe jimme? En hja sejen:
saun.

6 Do hjitte hy it folk om sitten
to gean op 'e groun, en hy krige de
saun breaën, en as er tanke hie,
briek hy se en joech se syn learlin-
gen, dat dy se ompartsje scoene, en
hja partten se om.

7 Hja hiene ek in mannich fiskjes,
en as hy der syn segen ek oer gean
litten hie, hjitte er hjar, dy ek om
to partsjen.

8 Su hawwe hja den iten, en hjar bi-
derf krige, en hja fandelen it oerskot
fen 'e brokken op, saun koerfollen.

9 Dy nou iten hiene, wierne liker-
nôch fjouwertûzen man sterk; en hy
liet hjar gean.

10 Nei 't er foart dêrop yn 't
skip gien wier mei syn learlingen,

is er oanlânne yn 'e krite fen Dalmanûtha.

11 En de fariséers sochten him op, en bigoanen mei him to striden , en bigearden fen him in téken fen 'e himel, om him to tantsjen.

12 Mar hy, in swiere sucht opheljende yn syn binnenste, sei: Hwet bi-freget dit skaei om in téken? Sikersonk, siz ik jimme: dit skaei scil gjin téken jown wirde.

13 En hy gyng by hjar wei, en as er wer oan boart gien wier, foer er foart nei d' oare wâl.

14 Syn learlingen nou hiene forgetten om brea mei to nimmen, en hiene mar ien brea by hjar oan boart.

15 Do gebea hy hjar, sizzende: Sjuch foar jimme, hoedsje jimme for it sûrdaei fen 'e fariséers, en for it sûrdaei fen Herodes.

16 Hwerophja onder in-oar mûskoppen, sizzende: Dat is omdat wy gjin breaën hawwe.

17 Mar Jezus, dat merkende, sei tsjin hjar: Hwet bi-mûskopje jimme, dat jimme gjin breaën ha? Biseffe jimme yet neat, en bigripe jimme

neat? Hawwe jimme yet itselde dôfhûdige herte?

18 Eagen hawwe jimme, en sjugge net? earen, en hearre net?

19 Mei it jimme net mear tinke, do 't ik de fiif breaën deelde for de fiiftûzen man, ho folle koerren fol brokken jimme do opfandelen? Hja sizze him: Toolf.

20 En do ik de saun deelde for de fjouwertûzen man, ho folle koerren fol brokken jimme do opfandelen? En hja seijen: Saun.

21 En hy sei tsjin hjar: Ho bi-gripe jimme 't den noch net!

22 Forfolgens kaem er to Bethsajeda; en hja kamen by him mei in blineman, en beaën him, dat er dy oanroerde.

23 En as er de blineman by de hân krige hie, laette er him bûten 'e bûrren, en spuide him yn 'e eagen, en lei de hannen op him, en frege him of er eat seach.

24 Hy, opsjende, sei: Ik sjuch de minsken gean, krekt as seach ik beammen.

25 Dêrop lei er him de hannen yetteris op 'e eagen, en hjitte him,

yetteris op to sjen; en hy waerd wer klear, sa 't er alles biskiedenlik sjen koe.

26 Dêrop stjûrde er him nei hûs ta, sizzende: Gong net yn 'e bûrren, en siz it tsjin nimmen út 'e bûrren.

27 Do gyng Jezus hinne mei syn learlingen nei de plakken yn de omkrite fen Cesaréje Filippy. En onderweis frege er syn learlingen, en sei tsjin hjar: Hwa sizze de minsken, dat ik bin?

28 Hja antwirden: Johannes de Doper; en oaren: Eljas; en wer oaren: ien fen d' alde profeten.

29 En hy sei tsjin hjar: Mar jimme, hwa sizze jimme dat ik bin? En Petrus antwirdsjende, sei: Jy binne de Christus.

30 En hy lei hjar hird op, dat hja dit oan nimmen sizze scoene.

31 Ta-allykbigoan er hjar to bitsjuten, dat de Minske-soan jamk ondergean moast, en forsmitten wurde fen de alderlingen, en opperpresters, en skriftgelearden, en daet wurde, en mei trije dagen wer opstean.

32 En dit wird spriek er iepenlik

út: en Petrus, him biside nomd hawwende, bigoan him to biskrobjen.

33 Mar by, him omkearende, en syn learlingen oansjende, biskrobbe Petrus, sizzende: Jow dy by my wei, forlieder! hwent dû bitinkst net de dingen, dy fen God binne, mar dy fen 'e minsken binne.

34 En as er it folk harren roppen hie, mei syn learlingen, sei er tsjin hjar: Dy 't achter my oangean wol, dy moat ôfsjen fen him sels, en syn krús opnimme, en my folgje.

36 Hwent dy 't syn libben biwarje wol, dy scil it forlieze; mar sa hwa 't syn libben forlieze scil om my en om it evangeelje, dy scil it biwarje.

36 Hwent hwet scoe it in minske helpe, as er de hiele wrâld woan, en syn siele er by forspile?

37 Of hwet losjild scil in minske jaen for syn siele?

38 Hwent sa hwa him for my of for myn werden skamme hawwe scil, yn 't formidden fen dit oerhoerrich en sondig skaei, for dy scil de Minske-soan him ek skamje, hwennear 't

er komme scil yn de hearlikheit fen syn Heit, mei de heilige ingels.

IX vs. 1. Fierder sei er tsjin hjar: Sikersonk, siz ik jimme, dat er inkelden binne fen dejinge, dy 't hjir steane, dy de dead net priuwe scille, alear 't hja sjoen ha, dat it Godsryk mei kreft komd is.

IX.

2 SEIS dagen nei dato naem Jezus Petrus, en Japik, en Johannes mei him, en laette hjar op in hege berch bisiden yn de ienlikheid; en hy waerd foar hjar eagen fen oansjen foroare.

3 Syn klean waerden glinsterjend, snikwyt as snie, lyk as gjin klanderer op ierde sa wyt meitsje kin.

4 En foar hjar forskynden Elijas mei Moses, en hja praetten mei Jezus.

5 Do sei Petrus, it wird opnim-mende, tsjin Jezus: Rabbi! it is hjir skoan wêzen for ús; lit ús trije tinten meitsje: for jou ien, en for Moses ien, en for Elijas ien.

6 Hwent hy wist net, hwet er sei: sa wierne hja forbouwereare.

7 Ta-allyk kaem in wolk, dy om

hjar hinne striek, en in stimme kaem út 'e wolk, sizzende: Dit is myn ljeave Soan, harkje nei him!

8 En rimpen om hjar hinne sjende, seagen hja Jezus mar allinne by hjar.

9 Do hja wer by de berch delgyn-gen, lei er hjar op, dat hja 't oan gjin-ien fortelle scoene, hwet hja sjoen hiene, net foardat de Minske-soan út 'e deaden opstien wêze scoe.

10 En hja hâldden disse saek for hjar sels, en fregen onder in-oar hwet it wier, út 'e deaden opstean.

11 Do fregen hja him, sizzende: Hwerom sizze de skriftgelearden, dat Elíjas earst komme moat?

12 Hy nou antwirdsjende, sei tsjin hjar: Elíjas scil wol earst komme, en alles wer torjuchte bringe; en it scil barre, lyk as biskreaun stiet fen de Minske-soan, dat er folle ondergean scil en forsmaed wirde.

13 Mar ik siz jimme, dat Elíjas ek al komd is, en hja hawwe him oan-dien al hwet hja woene, lyk as fen him biskreaun stiet.

14 As er by syn oare learlingen komd wier, seach er in hele flite om

hjar hinne, en inkelde skriftgelearden mei hjar oan 't hespeljen.

15 Do foart dêrop al dat folk him seach, waerden se forheard, en op him takommende, seijen hja him goe'n dei.

16 Do frege-d-er de skriftgelearden, sizzen: Hwet bi-hespelje jimme mei disse?

17 En ien út it folk, antwirdsjende, sei: Master! ik ha myn soan nei jou ta brocht, dy het in stomme geast.

18 En hwer 't dy him ek beetkriget, sa rydt er him, en 't brûs stiet him op 'e mûle en hy knast op 'e toskken, en fortoarret; en ik ha jou learlingen sein, dat hja him útreagje scoene, en hja hawwe it net kind.

19 Hy nou antwirdde him en sei: O, ongelowich skaei! ho lang scil ik yet by jimme wêze? ho lang scil ik jimme yet drage? Bring 'in by my.

20 Do brochten hja 'in by him, en sa gau as er him seach, ried de geast him; en hy op 'e groun fallende, kralde der oer, en 't brûs stie him op 'e mûle.

21 Hy frege den syn heit, sizzen-

de: Sont honear is it, dat him dit oankomt? Hy sei: Fen bern ôf oan.

22 En mennichkear het er him ek yn 't fjûr en yn 't wetter smiten om him to neppen; mar as jy hwet kinne, haw den inerlik meilijen mei ús, en help ús.

23 Jezus sei: As jy leauwe kinne, alle dingen binne mogelik him, dy leaut.

24 Hwerop anstons de heit fen it bern útrôp en, onder trienen wei, sei: Ik leau, Heare! kom myn ongelowigens to help.

25 Do Jezus nou seach, dat it folk mei-inoar tarinnen kaem, bidroude hy de onsuvere geast, en sei tsjin him: Dou stom-en-dôve geast! ik hjit dy, forfar út him, en far net wer yn him.

26 En hy, roppende en him heislik ridende, forfear; en it bern bistoar as in lyk, sadwaende dat in bulte seijen, dat it wei wier.

27 Mar Jezus him by de hân krijende, help him oerein, en hy stie op.

28 Do 't er wer yn 'e hûs gien wier, fregen syn learlingen him allinne:

Hwerom ha wy 'in net útreagje kind?

29 Hy sei tsjin hjar: Dit slach fen geasten kin nearne troch fordreaun wirde, as troch fêstjen en bidden.

30 Dêr fen dinne weigeande, reisen hja troch Galiléje; en hy woe net, dat immen it wiste.

34 Hwent hy onderrjuchttet syn learlingen, en sei tsjin hjar: De Minske soan seil oerlevere wurde yn 'e hannen fen 'e minsken, en hja scille him deije; en as er daet is, seil er de tredde deis wer opstean.

32 Mar hja forstiene dat sizzen net, en hja doarsten him er net op yn freegje.

33 Hy kaem forfolgens to Kapernaüm, en do 't er yn 'e hûs komd wier, frege hy hjar: Hwer hiene jimme mei in-oar forskeel oer onderweis?

34 Mar hja hâldden hjar stil; hwent hja hiene onderweis forskeel mei in-oar hawn, hwa 't de measte wêze scoe.

35 En as er sitten gien wier, rôp er de toolve, en sei tsjin hjar: As immen de opperste wêze wol, dy moat de leechste fen allegear wêze, en de tsjinner fen allegearre.

36 Dêrop in bern oanheljende, sette er dat yn 't formidden fen hjar, en omklamme it mei syn earmen, en sei tsjin hjar:

37 Sa hwa ien fen sokke berntsjes opnimme scil yn myn namme, dy nimt my op; en hwa my opnimme scil, dy nimt my net op, mar Dy, dy mei stjûrd het.

38 Johannes, do it wird opnim-mende, sei: Master! wy hawwe ien sjoen, dy de divels útreage yn jou namme, en dy ús net folget; en wy hawwe it him forbean, om 't er ús net folget.

39 Mar Jezus sei: Forbied it him net: hwent er is nimmen, dy in wonderkreft dwaen scil yn myn namme, en foart dêrop kwea fen my sizze kin.

40 Hwent hwa net tsjin ús is, dy is for ús.

41 En hwa jimme in napke-fol wetter to drinken jaen scil yn myn namme, omdat jimme Christus tabi-hearre, sikersonk siz ik jimme, syn lean scil him net ontgean.

42 Mar sa hwa ien fen disse lyt-

sen, dy 't yn my leauwe, ta in stroffel-blok wirdt, it wier better for him, dat him in mounlestien oan 'e hals dien wier, en dat hy yn 'e sé bruid wier.

43 En as dyn hân dy ta in fal-stryk is, kap 'in ôf: it is better for dy, om biheind ta it libben yn to gean, as dyn twa hannen to hawwen, en nei de hel to gean, yn it ondwest-bere fjûr;

44 Hwer hjar wroechwjirm net stjert, en it fjûr net dwest wirdt.

45 En as dyn foet dy ta in strof-felblok is, kap 'in ôf; it is better for dy, om mank ta it libben yn to gean, as twa foetten to hawwen, en yn 'e hel smiten to werden, yn it ondwest-bere fjûr;

46 Hwer hjar wroechwjirm net stjert, en it fjûr net dwest wirdt.

47 En as dyn each dy ta in for-lied is, skûr it út: it is better for dy, marien each to hawwen, en yn to gean yn Gods keninkryk, as twa eagen to hawwen en yn it helske fjûr smiten to werden;

48 Hwer hjar wroechwjirm net stjert, en it fjûr net dwest wirdt.

49 Hwent elk-en-ien scil mei fjûr sâlte wirde, en eltse offeranne scil mei sâlt sâlte wirde.

50 It sâlt is goed; mar as it sâlt laf wirdt, hwer scil it smaeksum mei makke wirde? Haw sâlt yn jimme sels, en hâld frede onder in-oar.

X.

NEI 't er dêr fen dinne gien wier, kaem er op 'e swetten fen Judéje, troch it lân oan de oare kant fen de Jordaen; en it folk stroomde wer nei him ta, en lyk as er plichtte, onder-rjuchte hy hjar wer.

2 Do kamen de fariséers by him en fregen him: of it in man frij stiet, syn wiif wei to stjûren; om him to tantsjen.

3 Mar hy antwirdde en sei tsjin hjar: Hwet het Moses jimme gebean?

4 Hja seijen: Moses het tastien om in skiedbrief to skriuwen, en hjar wei to stjûren.

5 Jezus antwirdde en sei tsjin hjar: om de dôfhûdigens fen jimme herten het er jimme dat gebot jown;

6 Mar fen it bigjin fen 'e skepping

ôf het God se ta man en wiif makke.

7 Dêrom scil in man syn heit **en** mem forlitte, en scil syn wiif oanhingje;

8 En dy twa scille ta ien flesk wêze, sadwaende dat hja net mear twa binne, mar ien flesk.

9 Itjinge den God oan in-oar knôte het, dat mei de minske net skiede.

10 Yn 'e hûs fregen syn learlingen him al weroan fen 't selde.

11 En hy sei tsjin hjar: Sa hwa syn wiif weistjûrt, en in oare trout, dy docht oerhoer tsjin hjar.

12 En as in wiif by hjar man weirint, en mei in oaren trout, dy docht oerhoer.

13 Do brochten hja berntsjes by him, dat hy se oanroerde scoe; en de learlingen bikibben dejingen, dy se by him brochten.

14 Jezus, dat sjende, naem it tige euvel, en sei tsjin hjar: Lit de berntsjes by my komme, en bilet hjar net, hwent sokken heart it keninkryk Gods.

15 Sikersonk siz ik jimme: Sa hwa it keninkryk Gods net oannimt, lyk as in bernstje, dy scil der net ynkomme.

16 En hy omklamde se mei syn earmen, en as er hjar de hannen oplein hie, segene hy hjarren.

17 As er dêrnei onderweis wier, roan der ien nei him ta, en wyls 't er foar him op de knibbels foel, frege er him: Goede Master! hwet moat ik dwaen, dat ik het iwege libben ervje.

18 Jezus sei tsjin him: Hwet neamstû my goed? nimmen is goed, as ien, nammentlik God.

19 Dû kinst de geboden: Dû scitt' gjin oerhoer dwaen; dû scitte net deaslaen; dû scitte net stelle; dû scitte gjin falske getugenis jaen; dû scitt' nimmen biknibbelje; earje dyn heit en dyn mem.

20 Mar hy, antwirdsjende, sei tsjin him: Master! al disse dingen haw ik hâlden fen bern ôf oan.

21 En Jezus, him oansjende, krige mei him op, en sei tsjin him: Ien ding ontbrekt dy, gean hinne, forkeapje al dyn hawwen en hâlden, en jouw it oan de earmen, en dû scitte in skat hawwe yn 'e himel; en kom harren, nim it krús op, en folgje my.

22 Mar hy, trurich wurden oer dat

sizzen, gyng mismoedig foart, hwent hy wier tige yn 't bisit.

23 Do sei Jezus, om him hinne sjende, tsjin syn learlingen: Ho biswierlik scille dejinge, dy goed ha, it keninkryk Gods ynkomme.

24 En de learlingen wierne forsteld oer disse syn wurden. Mar Jezus forfette en sei tsjin hjar: Bern! ho slim is it for dejinge, dy op it goed hjar bitrouwen sette, om it keninkryk Gods yn to gean.

25 It is in kameel *) makliker om troch 't each fen in nidle to gean, as in rike om 't keninkryk Gods yn to gean.

26 Hja stiene yet mear forsteld, en seijen tsjin in-oar: Hwa kin den bibâlden wirde?

27 Mar Jezus, hjar oansjende, sei: By de minsken is it onmogelik, mar by God net: hwent alle dingen binne mogelik by God.

28 Do naem Petrus it wird, en sei: Sjuch, wy hawwe alles forlitten, en binne jou folge.

*) Volgens sommigen: *keabeltou*.

29 Jezus antwirdde en sei: Siker-
sonk siz ik jimme: er is nimmen,
dy forlitten het hûs, of broarren, of
susters, of heit, of mem, of wiif, of
bern, of lannen, om my en om it
evangeelje,

30 As hy krijt hondertkear safolle
wer; nou yn disse tiid: hûzen, en
broarren, en susters, en memmen,
en bern, en lannen, mei de forfol-
gingen, en yn de takomme ieu it
iwigje libben.

31 Mar folle earsten scille de lêste
wêze, en folle lêsten de earste.

32 Hja nou wierne onderweis, geande
nei Jeruzalim; en Jezus gyng foar
hjar op; en hja wierne forsteld, en
him efternei geande, sloech bangens
hjar oan. En de toolve weroan by him
nimmende, bigoan er hjar to sizzen
de dingen, dy him oer komme scoene;

33 Sizzende: Sjuch, wy geane op
nei Jeruzelim, en de Minske-soan scil
oan de opperpresters en de skrifge-
learden oerlevere wurde, en hja scille
him ta de dead forwize, en him de
heidenen oerleverje;

34 Dy scille him de gek oanstekke,

en him giselje, en him bispuije, en him deije; en op 'e trêdde dei scil er wer opstean.

35 Do kamen Japik en Johannes, de soannen fen Zébedéus, by him en seijen: Master! wy woene wol, dat jy for ús diene, hwet wy fen jou bigeare scille.

36 Hy sei tsjin hjar: Hwet woene jimme, dat ik for jimme die?

37 En hja seijen tsjin him: Jouw ús, dat wy sitte meije, de iene oan jou rjuchter-, en d' oare oan jou lofterhân yn jou hearlikheit.

38 Mar Jezus sei tsjin hjar: Jimme wite net, hwet jimme bigeare. Kinne jimme de beker drinke, dy ik drink, en mei de doop doopt wirde, dêr ik mei doopt wirde?

39 Hja seijen tsjin him; Dat kinne wy. Mar Jezus sei tsjin hjar: De beker, dy 't ik drink, scille jimme wol drinke, en mei de doop doopt wirde, dêr ik mei doopt wirde;

40 Mar it sitten oan myn rjuchter- en lofterhân stiet net oan my om to jaen; mar it scil jown wirde, dy 't it talein is.

41 En as de oare tsien dit hearden, bigoanen hja it Japik en Johannes tige euvel to nimmen.

42 Mar Jezus rôp se by him en sei tsjin hjar: Jimme wite, dat de-jinge, dy rekkene wirde oersten to wêzen fen naesjes, hearskippij fiere oer hjar, en hjar greaten oefenje macht oer hjar.

43 Lykwols scil it sa onder jimme net wêze; mar sa hwa onder jimme great wirde wol, dy sciljimmetsjinner wêze.

44 En sa hwa fen jimme de earste wirde wol, dy scil de tsjinstfeint wêze fen allegear.

45 Hwent ek de Minske-soan is net komd om tsjinne to wurden, mar om to tsjinjen, en syn libben for in bulte ta in lospriis to jaen.

46 Dêrnei kamen hja to Jéricho. En as hy, en syn learlingen, en in hele flite út Jéricho weig yng, siet de soan fen Timéus, Bar-timéus de bline, oan 'e wei to biddeljen.

47 En hearrende, dat it Jezus de Nazaréner wier, bigoan er to roppen

en to sizzen: Jezus, soan fen David!
ha meilijen mei my.

48 En in bulte bikibben him, dat
er him stilhâlde scoe; mar hy rop
nammers to mear: Soan fen David!
ha meilijen mei my.

49 Jezus nou bleau stean, en sei
dat hja him roppe moasten; en hja
rôpen de blineman, en seijen tsjin
him: Ha goede moed, stean op, hy
ropt jou.

50 Do smiet hy syn mantel ôf,
stie op, en kaem nei Jezus ta.

51 En Jezus, it wird opnimmende,
sei tsjin him: Hwet wolstû, dat ik
dy dwaen scil? En de blineman sei
tsjin him: Ljeave Master! dat ik
sjende wirde mei.

52 Jezus sei tsjin him: Gean hinne,
dyn gelowe het dy better makke. En
anstons waard er sjende, en folge
Jezus op 'e wei.

XI.

DO hja tichte by Jeruzelim kamen,
to Beth-fagé, en Bethanye, oan de
Oliifberch, stjúrde hy twa fen syn
learlingen út,

2 En sei tsjin hjar: Gean hinne yn it doarp, dat foar jimme oer is, en sa gau as jimme der ynkomme, scille jimme in fêstboune fôle fine, dêr gjin minske op sitten het, meitsje dy los en bring 'in harren.

3 As immen den tsjin jimme seit, Hwerom dogge jimme dat? siz den, dat de Hear dy nedich het; en hy scil 'in dalik meijaan.

4 Hja gyngen den hinne, en founen de fôle, fêstboun by de doar, oan 'e twasprong, en hja makken him los.

5 En party fen de jinge, dy dêr stiene, seijen tsjin hjar: Hwet moat dat, dat jimme dy fôle los meitsje?

6 Hja den seijen tsjin hjar, lyk as Jezus bilêske hie; en hja lieten hjar gean.

7 Do brochten hja de fôle nei Jezus, en smieten hjar klean dêr op; en hy gyng er op sitten.

8 In bulte ek spraetten hjar klean op 'e wei, en oaren kapten maeitûken fen 'e beammen, en struiden dy oer de wei.

9 En dy foarút gyngen sawol as

dy efternei kamen, rôpen, sizzende:
Hosanna! Segene is hy, dy komt yn
'e namme fen de Heare!

10 Segene it keninkryk fen ús heit
David, dat komt yn 'e namme fen
'e Heare! Hosanna yn de heechste
himelen

11 Sa kaem Jezus to Jeruzelim,
en yn 'e timpel; en as er alles yn
't roun bisjoen hie, en it nou joun-
tiid wier, gyng er foart nei Bethanye
mei de toolve.

12 De oare deis, as hja út BETHA-
nye wei gyngen, krige-d-er honger.

13 En yn 'e fierte in figebeam
sjende, dy yn 't bléd stie, gyng er
dêr op ta, om to sjen, of er dêr ek
hwet oan fine scoe; en do 't er dêr
bykomd wier, foun er neat as bléd-
den: hwent it wier net yn 'e figetiid.

14 Do naem Jezus it wird op er
sei tsjin him: Nimmen ite fen dy yn
der iwichheid ienige frucht wer! En
syn learlingen hearden it.

15 Forfolgens kamen hja wer to
Jeruzelim; en as Jezus yn 'e timpel
gien wier, bigoan er dejinge, dy yn
'e timpel forkoften en koften, der út

to reagjen; en de tafels fen 'e jildwixselders, en de banken fen 'e dounemelkers smiet er om;

16 En hy liet net ta, dat immen d'ien of d'oare rêdding troch de timpel droech.

17 Ek learde hy hjar, sizzende: Stiet er net biskreaun: Myn hûs seil in hûs fen gebet neamd wurde, for alle folken? Mar jimme hawwe it ta in rovershoale makke.

18 As de skriftgelearden en de opperpresters dat hearden, bisochten hja, ho se him deije scoene: hwent hja ontseagen him, om 't alleman forsteld stie fen syn leare.

19 As it nou let wurden wier, gyng er foart, bûten 'e stêd.

20 En de oare moarns, der lâns geande, seagen hja, dat de figebeam fortoarre wier, fen 'e woartel ont ôf.

21 Dit brocht Petrus hwet to-binnen, en hy sei tsjin him: Master! sjuch, de figebeam, dy 't jy forwinske hawwe, is fortoarre.

22 Jezus antwirdde en sei tsjin hjar: Ha gelowich fortrouwen op God.

23 Hwent sikersonk siz ik jûnme,

as immen tsjin disse berch sizze scil:
Flean op en smyt dy del yn 'e sé; en
net twivelje scil yn syn hert, mar fêst
leauwe, dat itjinge hy seit, barre scil,
it scil alsa barre, lyk as er seit.

24 Dêrom siz ik jimme: alle din-
gen, dy jimme biddende bigeare, yn
't gelowe, scille jimme forkrije.

25 Mar hwennear jimme stean gon-
ge om to bidden, forjouw as jimme
hwet op immen tsjin ha; opdat ek
jimme Heit, dy yn 'e himelen is,
jimme jimme missetten forjaen mei.

26 Mar as jimme net forjouwe, sa
scil jimme Heit, dy yn 'e himelen is,
jimme missetten ek net forjaen.

27 Hja kamen wer to Jeruzelim.
En sa 't er yn 'e timpel hinne en
wer trape, kamen de opperpresters,
en de skriftgelearden, en de âlderlin-
gen by him,

28 En seijen tsjin him: Troch hwet
macht dogge jy disse dingen? En hwa
het jou disse macht jown, dat jy disse
dingen dwaen scoene?

29 Jezus antwirdde en sei tsjin hjar:
Ik scil jimme ek in sack freegje; ant-
wirdsje my ek, en den scil ik jimme

sizze, troch hwet macht ik disse dingen doch:

30 De doop fen Johannes, wier dy út 'e himel, of út 'e minsken? antwirdsje my.

31 Mar hja oereidden dat onder in-oar, sizzende: As wy sizze: Ut 'e himel, den scil er sizze: Hwerom ha jimme him den net leaud?

32 Sizze wy: Ut 'e minsken; sa duchsje wy it folk: hwent hja hâlden Johannes allegearre wol echt for in profeet.

33 Hja antwirdden den en seijen tsjin Jezus: Wy wite 't net. En Jezus hjar biskied jaende, sei tsjin hjar: Den siz ik jimme ek net, troch hwet macht ik disse dingen doch.

XII.

FORFOLGENS bigoan er troch forgelikenissen tsjin hjar to sizzen: In man lei in wyngert oan, sette der in freding om hinne, dolde in druvepersbak, en boude in toer; hy forhierde dy oan syn boeren, en reisge om utens.

2 As nou de tiid er wier, stjûrde hy in tsjinstfeint nei de boeren, dat

er fen hjar ontfange scoe, hwet him takaem fen 'e frucht fen 'e wyngert.

3 Mar hja krigen en sloegen him, en stjürden him sonder neat hinne.

4 Hy stjürde yet in oare tsjinstfeint nei hjar ta, en dy stiennigen hja, en bisearden him oan 'e holle, en stjürden him foart, skandalich bihandele.

5 Yetteris stjürde hy in oaren-ien, en dy daetten hja; en jamk oaren, dêr hja gûn fen sloegen, en oaren daetten.

6 As er den yet in soan hie, dy him ljeaf wier, sa het er ek dy einlings nei hjar tastjurd, sizzende: Hja scille dôch myn soan ontsjen.

7 Mar dy boeren seijen onder in-oar: Disse is de erfgenamt, alà, lit ús him deije, en it erfskip scil uzes wêze.

8 Sa krigen hja him, en daetten him, en smieten him bûten de wyngert.

9 Hwet scil den de hear fen 'e wyngert dwaen? Hy scil komme, en de boeren útroeije, en de wyngert oan oaren dwaen.

10 Hawwe jimme ek disse skriptuerpleats net lêzen: De stien, dy de boumasters ôfkard hawwe, is ta in slútstien wurden;

11 Fen de Heare is dat dien, en it is nuver yn ús eagen?

12 Do sochten hja him machtich to wurden: hwent hja bigriepen wol, dat er disse forgelikenis mei bidoe-ling op hjar spriek; mar hja doarsten net om it folk, en sa gyngen hja by him wei en foart.

13 En hja stjûrden in stik ef hwet fariséers en herodianen op him ôf, as 't wier, dat dy him, onder 't praten, forstrykje mochten.

14 Disse nou kamen en seijen tsjin him: Master! wy wite, dat jy de wiere binne, en gjin onderskied meitsje; hwent jy lette net op it oansjen fen 'e minsken *), mar jy leare de wei Gods yn wierheit: stiet it frij, skot en lot to jaen oan 'e keizer, of net? scille wy jaen, of net jaen?

15 Mar hy, hjar skynheiligens wittende, sei tsjin hjar: Hwet bi-tantsje jimme my? bring my in peenje, dat ik dy sjuch.

16 En hja brochten him ien. En hy sei tsjin hjar: Fen hwa is dit kop-

*) Fra. *la qualité des personnes.*

stik, en it lêzen? En hja seijen tsjin him: Fen 'e keizer.

17 Jezus antwirdde en sei tsjin hjar: Jouw den de keizer dat de keizer-sinen is, en God dat God-sinen is. En hja stiene forwondere oer him.

18 Dêrnei kamen de sadduséers by him, dy sizze, dat er gjin forrizenis is, en fregen him, sizzende:

19 Master! Moses het ús biskreaun: as immens broar stjert, en in wiif neilit en gjin bern, dat syn broar syn wiif nimme moat, en syn forstoarne broar skaei neikomme litte.

20 Der wierne nou saun broarren, en de earste naem in wiif, en liet do 't er stoar, gjin skaei nei.

21 De oarde naem hjar ek, en is ek stoarn, en liet gjin skaei nei; en de tredde fen desgeliken.

22 En alle saun namen hjar, en lieten gjin skaei nei; it lêste fen allegear is ek it wiif stoarn.

23 Yn de forrizenis den, hwennear hja wer opkomme scille, hwa fen disse syn wiif seil hja den wêze? hwent dy saun hawwe hjar ta wiif hawn.

24 En Jezus antwirdde en sei tsjin hjar: Binne jimme net forbjustere, út dy reden, dat jimme de Skrift net bigripe, noch de macht fen God?

25 Hwent as hja út 'e deaden for- rize scille, den trouwe hja net, of wirde net to'n houlik jown, mar hja binne allyk as de ingels yn 'e himel.

26 Mar oangeande de deaden, dat hja opwekt wirde scille, ha jimme net lêzen yn 'e boeken fen Moses, ho God yn 't stikelbosk tsjin him spritsen het, sizzende: Ik bin de God fen Abraham, en de God fen Izak, en de God fen Japik?

27 God is net in God fen 'e deaden, mar in God fen 'e libbenen. Jimme binne dos gâns forbjustere.

28 Ien fen 'e skriftgelearden nou, dy heard hie, dat hja reden mei in-oar hiene, en witende, dat er hjar sa goed antwirde hie, kaem nei him ta en frege him: Hwet is it earste gebot fen allegearre?

29 Jezus antwirdde him: It earste fen al de geboden is: Hark, Israël! de Heare ús God, is in ienich Heare!

30 En dû scitt' de Heare, dyn God,

ljeafhawwe, mei hiel dyn herte, en mei hiel dyn siele, en mei al dyn forstân, en mei al dyn kreft. Dit is it earste gebot.

31 En it oarde, hjir oan gelyk, is dit: Dû scitte dyn evenminskeljeafhawwe lyk as dy sels. Der is gjin oar gebot, greater as disse.

32 De skriftgelearde sei tsjin him: Master! jy hawwe wol mei wierheit sein, dat er in ienich God is, en der is gjin oare bûten Him;

33 En Him ljeaf to hawwen mei hiel yens herte, en mei al yens forstân, en mei hiel yens siele, en mei al yens kreft; en yens evenminske ljeaf to hawwen as yen sels, is mear as al de barnoffers en de slachtoffers.

34 Jezus sjende, dat er forstânnich antwirde hie, sei tsjin him: Jy binne net fier fen it keninkryk Gods. Sont doarst nimmen him mear hwet freegje.

35 Mar Jezus learende yn 'e timpel, naem it wird op, en sei: Ho kinne de skriftgelearden sizze, dat de Christus in soan fen David is?

36 Hwent David sels het troch de Heilige Geast sein: De Heare het sein

tsjin myn Heare: sit oan Myn rjuchterhân, ont Ik dyn fijannen set hawwe scil ta in foetbank for dyn foetten.

37 David sels neamt him dos syn Heare, en ho is er syn soan? De meastepart fen it folk nou mochten him graech hearre.

38 En hy sei tsjin hjar yn syn onderrjucht: Hoedsje jimme for de skriftgelearden, dy graech wandelje meije yn lange klean, en dach-sein wurde op 'e miene pleinen;

39 En de earestoellen hawwe yn 'e synagogen, en oan 't heger-ein sitte by de gastmiellen;

40 Dy de hûzen fen 'e widdouwen opite, en soks onder 'e skyn fen lang to bidden. Disse scille swierder oardiël krije.

41 Jezus dêrnei sittende tsjin-oer de skatkiste, seach ho it folk jild yn 'e skatkiste smiet; en in bulte riken smieten der gâns yn.

42 Der kaem ek in earme widdou, dy der twa geringe botses-stikjes yn smiet, dat is in stûr.

43 En as Jezus syn learlingen harren roppen hie, sei er tsjin hjar:

Sikersonk siz ik jimme, dat disse earmme widdou der mear yn smiten het, as allegearre, dy 't yn 'e skatkiste smiten ha.

44 Hwent dy hawwe allegearre fen hjar oerfloed der yn smiten; mar disse het fen hjar earmoed, alles hwet hja bisiet, der yn smiten, hjar hele biderf.

XIII.

DO 't er út 'e timpel kaem, sei ien fen syn learlingen tsjin him: Master! sjuch ris, hwet stiennen, en hwet gebouwen!

2 Jezus antwirdde en sei tsjin him: Sjugge jimme disse greate gebouwen? Der scil gjin stien op in oaren bliuwe, of hy scil losbritsen wurde.

3 En do er sitten gien wier op 'e Oliifberch, foar de timpel oer, fregen him Petrus, en Japik, en Johannes, en Andries, onder hjarren:

4 Siz ús, honear scille disse dingen barre? en hwet is it téken, dat foart-oansteande al disse dingen hjar bi-skied hawwe scille?

5 Jezus, hjar antwirdsjende, bigoan to sizzen: Sjuch foar jimme, dat

nimmen jimme op 'e dwaelwei laet.

6 Hwent in bulte scille komme yn myn namme, en sizze: Ik bin de Christus; en scille in hopen forliede.

7 En hwennear jimme hearre scille fen oarloggen, en geruchten fen oarloggen, wird den net forbouwewearre; hwent dit moat barre; mar den is it ein er yette net.

8 Hwent folk tsjin folk en keninkryk tsjin keninkryk scil opstean; en der scille ierdkoddingen wêze fen plak ta plak, en der scille hongersneden wêze, en alteraesjes. Disse dingen binne mar it bigjin fen 'e pleagen.

9 Mar sjuch jimme for jimme sels ta: hwent hja scille jimme foar de rjuchtbanken bringe, en yn 'e synagogen; jimme scille slein, en foar steedhâlders en keningen scille jimme set wurde, om my, hjarren ta in getugenis.

10 Ek moat it Evangeelje earst forkundige wurde onder alle naesjes.

11 Mar hwennear se jimme opbringe scille, om jimme oer to leverjen, wêz den foarút net yn noed, hwet jimme sizze scille, en bitink it net;

mar sa hwet jimme yn dy ûre yn-jown wirde scil, siz dat: hwent jimme binne it net, dy sprekke, mar de Heilige Geast.

12 Den scil de broar de broar oer-leverje ta de dead, en de heit it bern, en de bern scille opstean tsjin de âlden, en scille hjar de dead oandwaen.

13 En jimme scille fen alleman haet wirde om myn namme; mar dy folhâlde scil oan d' ein ta, dy scil bihâlden bliuwe.

14 As jimme den it útspuisel fen 'e forwoasting*) (dêr troch de profeet Danjel fen spritsen is) stean sjen scille dêr it net heart**) (dy dit lêst, dy tinke der om!) dat den dy yn Judêje binne, flechtsje nei de bergen.

15 Dat hy, dy boppe op it hûs is, net delkomme en yn 'e hûs gean om syn gûd er út to heljen.

16 En lit hy, dy op it lân is, net wer nei hûs gean, om syn klean to heljen.

17 Mar wé hjar, dy jongwiif binne, en dy tate jouwe, yn dy dagen!

*) N.l. de Romeinsche adelaar.

**) In 't heilige der heiligen.

18 Bid, dat jimme flecht net treft yn 'e winter.

19 Hwent dy dagen scille in tiid fen sa'n greate droefenis wêze, dat er gjin foarbyld fen west het fen 't bi-gjin fen 'e wrâld ôf, dy God skepen het, ont nou ta, en ek net wêze scil.

20 Dat, as de Heare dy dagen net yn-koart hie, gjin minske bihâlden bliuwe scoe; mar om de útkarden, dy 't Er útkard het, het Er dy dagen ynkoart.

21 As den immen tsjin jimme siz-ze scil: Sjuch, hjir is de Christus; of sjuch, dêr is er; leau it net.

22 Hwent der scille ljeagen-Chris-tusen, en ljeagen-profeten opstean, en scille tékens en wonderen dwaen, om as 't moogelik wier, ek de út-karden op 'e dwaelwei to bringen.

23 Mar jimme, sjuch foar jimme: sjuch, ik ha jimme alles foarútsein!

24 Mar yn dy dagen, nei dy droe-fenis, scil de sinne taenje, en de moanne scil hjar skynsel net jaen.

25 De stjerren fen 'e himel scille der út falle, en de kreften, dy yn 'e himel binne, scille biswike.

26 Den scille hja de Minske-soan

kommen sjen op de wolken, mei greate macht en hearlikens.

27 En den seil er syn ingels út-stjûre, en seil syn útkarden by in-oar bringe út 'e fjouwer wynstreken, fen it út-ein fen de ierde, ont it út-ein fen de himel.

28 Lear, dit oangeande, fen 'e fi-gebeam in forgeliking: as syn tokke sappich wirdt, en de blêdden útbotte, sa wite jimme dat de simmer foar-hânnen is.

29 Alsa ek jimme, as jimme al dy dingen barren sjugge, wyt den, dat it nei-oansteande foar de doar is.

30 Sikersonk siz ik jimme, dat dit geslachte net foarbygean seil, ear 't al disse dingen bard wêze scille.

31 De himel en de ierde scille foar-bygean, mar myn wurden scille net foarbygean.

32 Mar fen dy dei en dy ûre wyt nimmen net, noch de ingels dy yn 'e himel binne, noch de Soan, as al-linne de Heit.

33 Sjuch foar jimme, weitsje en bid: hwent jimme wite net, honear de tiid er is.

34 Lyk as in man, him op reis bi-jaende nei frjemde lannen, syn hûs forliet, en syn feinten folmacht joech, en elk syn wirk, en de doarwarder hjitte, dat er weitsje scoe:

35 Sa weitsje den (hwent jimme wite net honear de hûshear komme scil, de jouns let, of om middenacht, of mei 't kraeijen fen de hoanne, of yn 'e moarntiid);

36 Opdat hy net hommels komme, en jimme sliepende fine mei.

37 En itjinge ik jimme hjir siz, dat siz ik alleman: weitsje!

XIV.

IT Peaske, mei de heechtiid fen de ongeriisde koeken, wier mei twa dagen. En de opperpresters, mei de skriftgelearden, bimimeren ho hja him mei list fange en deije scoene.

2 Mar hja seijen: Net op 'e heechtiid, dat er faeks gjin oproer onder it folk komt.

3 As er nou to Bethanye wier oan hûs by Simon, de lazerige, kaem in frommiske yn, dy in albastere flesse by hjar hie mei balsem-oalje fen klea-

rebare nardus, dy gâns gou; en nei 't hja dy albastere flesse stikken slein hie, geat hja him dy út op 'e holle.

4 Nou wierne dêr gûn, dy dat tige evel namen by hjar sels, en seijen: Hwer het dit fordwaen fen de balsem-oalje nou goed for west?

4 Hwent dy hie for ryklik trije hondert skeljen forkoft wirde kinnen, en dit de earmen jown; en hja waerden grimitich op hjar.

6 Mar Jezus sei: Lit hjar bitsjen; hwerom lizze jimme hjar omkrûnte by? Hja het in goed wirk oan my dien.

7 Hwent de earmen ha jimme altyd om jimme hinne, en as jimme wolle, kinne jimme hjar goeddwaen; mar my ha jimme net altiten.

8 Hja het dien hwet yn hjar formogen wier; hja is komd om myn lichem by foarrie to balsemjn ta de bigraffenis.

9 Sikersonk siz ik jimme, hwer dit Evangeelje forkundige wirde scil, oer de wide wrâld, dêr scil ek ta hjar gedachtenisse sein wirde, hwet hja oan my dien het.

10 Do gyng Judas Iskariot, ien fen de toolve, nei de opperpresters ta om him oan hjarren to leverjen.

11 As hja dat fornamen, wierne se bliid, en onthjitten him sulverjild; en hy loerde op in gelegenheid om him to leverjen.

12 Op 'e earste dei fen de onge-riisde koeken, as hwennear hja it peaske-laem slachtten, seijen syn learlingen tsjin him: Hwer wolle jy, dat wy nei ta gean scille, en tarissing meitsje, dat jy it peaske-miel ite?

13 Hy den stjúrde twa fen syn learlingen út, en sei tsjin hjar: Gean hinne yn 'e stêd, en in persoan scil jimme yn'e miette komme, dy in krûk wetter draecht; gean dy efternei;

14 En hwer 't dy yngiet, siz dêr tsjin de húshear: De Master seit: Hwer is it seal, dêr ik it peaske-miel mei myn learlingen ite kin?

15 Den scil er jimme in great boppe-seal wize, útrist en ré; meitsje dêr it peaske-miel klear.

16 Syn learlingen den gyngen hinne, en kamen yn 'e stêd, en bifounen

it, lyk as er hjar sein hie, en makken it peaske klear.

17 Do it nou joun warden wier, kaem er mei de toolve.

18 En as hja oan tafel sieten en ieten, sei Jezus: Sikersonk siz ik jimme, dat ien fen jimme, dy mei my yt, my forriede seil.

19 Do bigoanen hja trurich to warden, en elk foar oar tsjin him to sizzen: Bin ik it? en: Bin ik it?

20 Mar hy antwirdde en sei tsjin hjar: Ien út 'e toolve, dy mei my yn 'e panne stippet.

21 De Minke-soan giet wol wei lyk as fen him biskreaun stiet; mar wé de persoan, troch hwa de Minske-soan forret wirdt! It wier goed for dy persoan as er nea op 'e wrâld komd wier.

22 Wyls't hja ieten, naem Jezus in stik peaskebrea, en as er tanke hie, briek er it, en joech it hjarren, en sei: Nim, yt, dat is myn lichem.

23 En hy naem de beker, en nei 't er tanke hie, brocht er hjar ta; en hja dronken allegearre der út.

24 En hy sei tsjin hjar: Dat is

myn bloed fen it nije forboun, dat for in bulte útgetten wirdt.

25 Sikersonk siz ik jimme, dat ik net mear drinke scil fen 'e frucht fen 'e druvebeam, ont dy dei, dat ik se nij drinke scil yn it keninkryk Gods.

26 En as hja it lofliet songen hiene, gyngen hja foart nei de Oliifberch.

27 Do sei Jezus tsjin hjar: Disse nacht scille jimme allegearre oer my stroffelje: hwent der stiet biskreaun: Ik scil de skeper deaslaen, en de skiep scille forslingerje.

28 Mar neidat ik opstien wêze scil, scil ik jimme foarút gean nei Galilêje.

29 En Petrus sei tsjin him: As scoene hja hjar allegearre oan jou stjitte, den ik dêrom yet net.

30 En Jezus sei tsjin him: Sikersonk siz ik dy, dat yn disse eigenste nacht, ear 't de hoanne twaris kraeid hawwe scil, dou my trijeris wan-kend hawwe scitte.

31 Mar hy sei nammers to mear: Al moast ik mei jou stjerre, dôch scoe ik jou net wankenne! En sa praetten se ek allegearre.

32 Hja kamen forfolgens op in

plak mei namme Gethsémané, en hy sei tsjin syn learlingen: Gean hjir sitten, ont ik bidden hawwe seil.

33 En hy naem mei him Petrus, en Japik, en Johannes, en bigoan ontdien en barstende binaud to wurden;

34 Do sei er tsjin hjar: Myn siele is bineare ta de dead ta: toavje hjir en weitsje.

35 En as er in pear stappen foarút dien hie, foel er op 'e groun, en bidde, as 't mogelik wier, dat dy ûre fen him foarbygean mocht.

36 En hy sei: Abba, Heit! Alle dingen binne Jou mogelik; nim disse beker fen my wei! mar net lyk as ik wol, mar lyk as Jy wolle.

37 Hy kaem forfolgens werom, en foun hjar sliepende, en sei tsjin Petrus: Simon! sliepstû? kinste net ien ûre wakker bliuwe?

38 Weitsje en bid, dat jimme net yn 'e forsiking reitsje. De geast is wol goed-willich, mar it flesk is swak.

39 As er wer foart gien wier, bidde er, sizzende dyselde wurden.

40 En as er werkomd wier, foun er hjar weroan sliepende, hwent de

eagen wierne hjar stiif; en hja wisten net, hweth hja him antwirdsje scoene.

41 Hy kaem yetteris for de tredde reis, en sei tsjin hjar: Sliep nou mar foart en rêst út: it is nôch; de ûre is komd; sjuch, de Minske-soan wirdt oerlevere yn 'e hannen fen 'e sonders.

42 Weitsje op, lit ús gean; sjuch, dy my forret, is tichteby.

43 Wyls't er yet spriek, kaem Judas, ien fen de toolve, en in greate binde mei him, mei swirden en knepels, útstjurd fen de opperpresters, en de skriftgelearden, en de âlderingen.

44 En dy him forrette hie hjar de knik jown, sizzende: Dy 't ik patsje seil, dy is it, gryp him, en nim him wis mei.

45 Do 't er den komd wier, gyng er op slach nei him ta, en sei: Master, Master! en patte him.

46 Forfolgens sloegen hja hannen oan him, en griepen him.

47 En ien fen dejinge, dy dêr by stiene, it swird útheljende, sloech de tsjinstfeint fen de hegeprester, en houde him in ear ôf.

48 Mar Jezus, it wird nimmende, sei tsjin hjar: Binne jimme útgien, mei swirden en kneppels, lyk as tsjin in strjitteskeinder om my to fangen?

49 Dei oan dei wier ik by jimme yn 'e timpel, oan 't onderrjuchtsjen, en jimme hawwe my net grypt; mar sadwaende komme de Skriften nei.

50 Do hawwe syn learlingen him forlitten, en binne allegearre foartroan.

51 Nou wier der ek in jongfeint, dy him efternei kaem, en hie it bedlekken om syn bleate lea slein,*) en de soldaten krigen him beet.

52 Mar it lekken ôfsmitende, is er hjar neaken ontoan.

53 Derop laetten hja Jezus nei de hegeprester; en by him forgearren de opperpresters, en de alderlingen, en de skriftgelearden.

54 Petrus nou folge him fen fjirrens ont binnen yn 'e seale fen 'e hegeprester, en hy siet mank de tjinstboaden om him to waermjen by it fjûr.

55 De opperpresters den, en de hele

*) Omdat hij, te bed liggende, haastig was opgestaan om te gaan zien.

ried sochten om getugenis tsjin Jezus, om him to deijen, en founen neat.

56 Hwent in bulte getuegden falsk tsjin him, en de getugenissen kamen net oerien.

57 Der stiene gûn op, en getuegden falsk tsjin him, sizzende:

58 Wy ha him sizzen heard: Ik scil disse timpel, dy mei hannen makke is, ôfbrekke, en yn trije dagen in oaren-ien, dy net mei hannen makke is, bouwe.

59 Mar ek hjiryn stimde hjar getugenis net oerien.

60 En de hegeprester, yn 't formidden opsteande, frege Jezus, sizzende: Antwirdeste neat? Hwet getuge disse tsjin dy?

61 Mar hy hâldde him stil, en antwirdde neat. Yetteris frege de hegeprester him, en sei tsjin him: Bistû de Christus, de Soan fen de Heechpriisge?

62 En Jezus sei: Ik bin it. En jimme scille de Minske-soan sitten sjen oan de rjuchterbân fen de Macht, en kommen op de wolken fen de himel.

63 Do to-skûrde de hegeprester

syn klean en sei: Hwet ha wy yet getugen nedich?

64 Jimme hawwe heard ho 't er God hún: hwet tinkt jimme? En hja allegearre foroardielden him, as deadskildich.

65 Do bigoanen party him to bi-spuijen, en syn troanje to bidekken, en mei fústen to touwen, en tsjin him to sizzen: Profetearje! En de tsjinstfeinten sloegen him foar 't gesicht.

66 As nou Petrus onder yn 'e seale wier, kaem ien fen de tsjinstfammen fen 'e hegeprester;

67 En Petrus sjende, dy him waerme, seach hja him oan, en sei: Dú wierst ek by Jezus de Nazaréner.

68 Mar hy het it ljeagenjen hjitten, sizzende: Ik ken him net, en ik wyt net hwetst bi-praetste. En hy gyng er út nei de gelderij, en de hoanne kraeide.

69 En de tsjinstfaem, him yetteris wersjende, bigoan to sizzen, tsjin de jinge, dy der by stiene: Dit is ien fen hjarren.

70 Mar hy hjitte it yetteris ljeagenjen. En in hoartsje dernei, seijen de

omstanners yetteris tsjin Petrus: Siker, dû hearst er by: hwent dû bist ek in Galiléjer, dû hest deselde sprake.

71 Do bigoan er him to forsondigjen en to swarren: Ik ken de persoan net, dy 't jimme sizze.

72 Derop kraaide de hoanne for de twade reis; en Petrus ealge him it wird, dat Jezus tsjin him sein hie: Ear 't de hoanne twaris kraeid hawwe scil, scilstû my trijeris wankenne. En der út stoarmjende, skriemde hy.

XV.

DE moarns-ier hâldden dalik de opperpresters mei in-oar ried, mei de âlderlingen en skriftgelearden, en de hele ried, en as se Jezus knevele hiene, laetten hja him foart, en joegen him oan Pilatus oer.

2 Pilatus den frege him: Binne jy de kening fen 'e Joden? En hy, antwirdsjende, sei tsjin him: Jy sizze it.

3 En de opperpresters bitigen him fen in hopen dingen; mar hy antwirdde neat.

4 Pilatus frege him yetteris: Ant-

wirdsje jy net? Bitink, ho jamk hja tsjin jou ynbringe!

5 Mar Jezus hat net mear antwirde, sadat Pilatus him forwondere.

6 Op 'e heechtiid nou liet hy hjar altyd in gefangensman los, hwa't hja mar bikaeiden.

7 En der wier ien, mei namme Bar-abbas, mei oare oproermannen set, en dy yn't oproer ien deaslein hie.

8 It folk nou rôp, en bigoan to freegjen, dat er dwaen scoe hwet er altyd plichte.

9 Pilatus antwirdde hjar, sizzende: Wolle jimme ha, dat ik jimme de Kening fen 'e Joden loslit?

10 (Hwent hy wiste, dat de opperpresters him út oerginst oerlevere hiene.)

11 Mar de opperpresters prikelen it folk yn, dat er hjar ljeaver Bar-abbas loslitte scoe.

12 Pilatus, wer it wird nimmende, sei tsjin hjar: Hwet wolle jimme den, dat ik dwaen scil mei dy 't jimme in Kening fen 'e Joden neame?

13 Mar hja rôpen yetteris: Kru-sigje him!

14 Pilatus sei tsjin hjar: Hwet kwea het er den dien? En hja moartten yet lûder: Krusigje him!

15 Nou, do het Pilatus, dy it folk to-wille wêze woe, hjar Bar-abbas loslitten, en joech Jezus oer, as er him gisele hie, om krusige to wurden.

16 Do laetten de kriichsljue him binnen yn it rjuchthûs *), en rôpen de gânske binde by in-oar.

17 En hja diene him in poarperen mantel om, en as se in toarnen kroane frissele hiene, setten se him dy op.

18 Dêrop bigoanen hja him to groetsjen, sizzende: Goe'ndei, Kening fen 'e Joden!

19 En sloegen him op 'e holle mei in reid, en bispuiden him, en op 'e knibbels fallende, beaën se him oan.

20 Nei't hja him alsa bispot hiene, diene hja him de poarperen mantel ôf, en teagen him syn eigen klean wer oan, en laetten him foart, om him to krusigjen.

21 En hja presten ien, mei namme Simon fen Cyréne, dy dêr lâns kaem,

*) *Praetorium.*

wyls't er fen 't fjild kearde, — de heit fen Aleksander en Rufus, — dat dy syn krús droech.

22 En hja brochten him op de pleats Golgotha, dat is, oerset: Plak fen de harsenpanne.

23 En hja joegen him wyn mei mjiirre to drinken; mar hy dronker net fen.

24 En as hja him krusige hiene, partten hja syn klean, der om lotsjende, hwet elk ha scoe.

25 It wier njuggen ûre, do hja him krusigen.

26 En it opskrift fen syn biskulding wier boppe him skreaun: DE KENING FEN DE JODEN.

27 Hja krusigen mei him twa moardners, ien oan 'e rjuchter-, en ien oan 'e lofterside.

28 Sadwaende is de Skrift neikomd, hwer dy seit: En hy is onder de misdedigen rekkene.

29 En dy foarbygyngen, hûnden him, skodkopjende, en sizzende: Ah! dû, dy de timpel ôfbrekste, en yn trije dagen opbouste.

30 Help dy sels, en kom fen it krús ôf.

31 En sa ek de opperpresters, mei de skriftgelearden, seijen tsjin elkoar, al gekoanstekkende: Hy het oaren forlosse, him sels kin er net forlosje.

32 De Christus, de kening fen Israël, komme nou fen it krús ôf, dat wy it sjen en leauwe meije. Ek dy mei him krusige wierne, húnden him.

33 As it nou middei wier, kaem er tsjusternis oer it hele lân, ont trije ûre ta.

34 En om trije ûrehinne, rôp Jezûs mei in lûde stimme, sizzende: ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTA'NI? dat is, oerset: Myn God, myn God! hwerom ha Jy my forlitten?

35 En gûn fen dy 't der bystiene, dit hearrende, seijen: Sjuch, hij ropt Elías.

36 En der roan ien ta, en dipte in spûns yn 'e yettik, stiek dy op in reid, en joech him to drinken, sizzende: Stil, lit ús sjen, oft Elías komt, om him er ôf to krijen.

37 En as Jezus in lûde gjalp fen him jown hie, blies er de lêste sike út.

38 Ta-allyk skûrde it gerdyn fen 'e

timpel mids-twa, fen boppen ôf ont onderen ta.

39 En de hopman, dy lyk foar him oer der by stie, sjende, dat hy alsa rop-pende de lêste siken útblaesd hie, sei: Waerliken, disse man wier Gods Souan!

40 Der wierne ek frouljue, dy dit fen fierrens oanseagen, en onder allen Marije Magdaléna, en Marije, de mem fen Japik, de lytse, en fen Joses, en Salóme.

41 Dy ek, do 't er yn Galiléjen wier, him folge wierne, en him tsjinne hiene; en jamk oare, dy mei him nei Jeruzalim opkomd wierne.

42 As it nou joun wurden wier, (om 't it de tarissing wier, dat is de foarsabbat.)

43 Kaem Josep, fen Arimathéje, in deftich hear út it Hege-hof, dy ek sels it keninkryk Gods forwacht-sjende wier, en de drystmoedichheit nimmende, gyng er nei Pilatus ta, en frege it lichem fen Jezus op.

44 Pilatus nou binijde 't, dat er ai stoarn wier; en as er de hopman harren roppen hie, frege er him, oft er al in hoart-lyn stoarn wier.

45 En nei't er soks fen 'e hopman fornômd hie, joech er Josep it lichem.

46 Disse koft fyn linnen, en nei 't er him ôfkrige hie, biwoelle er him yn dat fine linnen, en lei him yn in grêf, dat yn in stjinrotse útbikke wier; en hy kantele in stien tsjin de doar fen it grêf.

47 Marije Magdaléna, en Marije, de mem fen Joses, seagen it onderwyl oan, hwer hy lein waard.

XVI.

AS de sabbat oan ein wier, hiene Marije Magdaléna, en Marije, de mem fen Japik, en Salóme krûderijen koft, opdat hja hinne gyngen en him balsemen.

2 En ier-en-bytiid op 'e earste dei fen 'e wike, kamen hja by it grêf, krekt do 't de sinne opgyng.

3 Hja seine tsjin in-oar: Hwa scil ús de stien foar de yngong fen 't grêf weikantelje?

4 (Hwent dy wier tige great.) En opsjende seagen hja, dat de stien der al foar weikantele wier.

5 En do hja yn it grêf gien wierne,

seagen hja in jongfeint sitten oan 'e
rjuchterside, biklaeid mei in lang wyt
kleed, en waerden forbouwerearre.

6 Mar hy sei tsjin hjar: Wêz net
forbouwerearre; jimme siikje om Je-
zus de Nazaréner, dy 't hja krusige
ha: hy is opstien, hy is hjir net;
sjuch it sté, hwer se him lein hiene.

7 Mar gean jimme hinne, en siz
tsjin syn learlingen, en Petrus, dat
er jimme foarút giet nei Galiléje;
dêr scille jimme him sjen, lyk as er
jimme sein het.

8 En hja, gysten dêr útstoarmjende
flechtten by 't grêf wei, hwent de
lea staetten hjar oan, en hja wierne
bisand; en hja seijen nimmen neat,
omdat hja sa forheard wierne. . .

9 As nou Jezus opstien wier, de
moarns ier, op 'e earste dei fen 'e
wike, forskynde er earst oan Marije
Magdaléna, út hwa 't er saun divels
útreage hie.

10 Disse hinnegeande, boadskippe
it oan dejinge, dy altyd mei him op
en út west hiene, en dy truerden
en skriemden.

11 Mar as disse hearden , dat er libbe , leauden hja it net.

12 Dêrnei is er forskynd onder in oare gestalte , oan twa fen hjar , wyls't hja onderweis wierne , en 't fjild yn gyngen.

13 Disse ek hinnegeande , boadskippen it oan de oaren , mar hja leauden ek dy net.

14 Einlings is er forskynd oan de alve , wyls't hja oan tafel sieten , en forwiet hjarren hjar ongelowigens en dôfhûdigens fen herte , om 't hja dejinge net leaud hiene , dy 't him sjoen hiene , nei 't er opstien wier.

15 En hy sei tsjin hjar : Reisgje hinne de hele wrâld troch , forkundigje it Evangeelje oan alle kréaturen.

16 Dy leaud hawwe scil , en doopt wêze scil , scil bihâlden wirde ; mar dy net leaud hawwe scil , dy scil forlern gean.

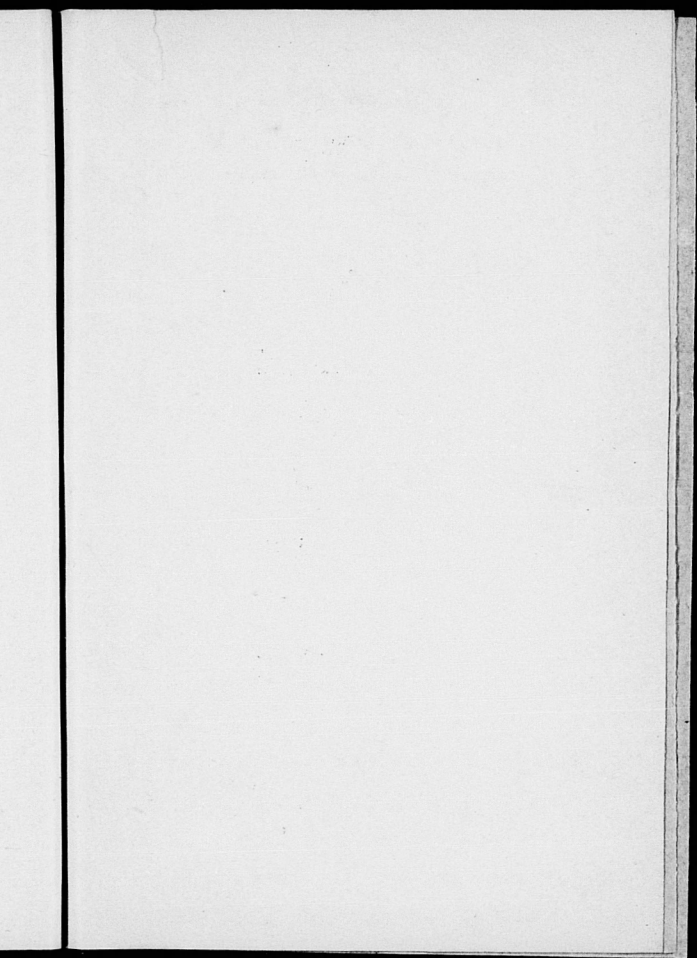
17 Dejinge , dy leaud hawwe scille , hjar scille disse wondertekens folgje : yn myn namme scille hja divels útbanne ; mei nije tongen scille hja sprekke ;

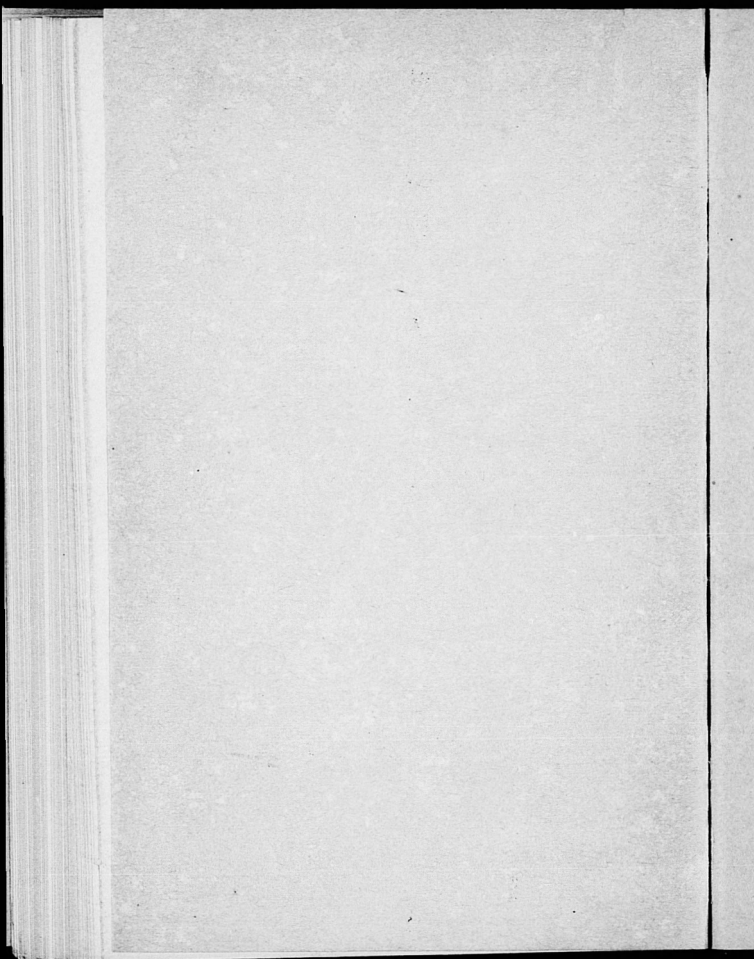
18 Slangen scille hja opkrije ; en

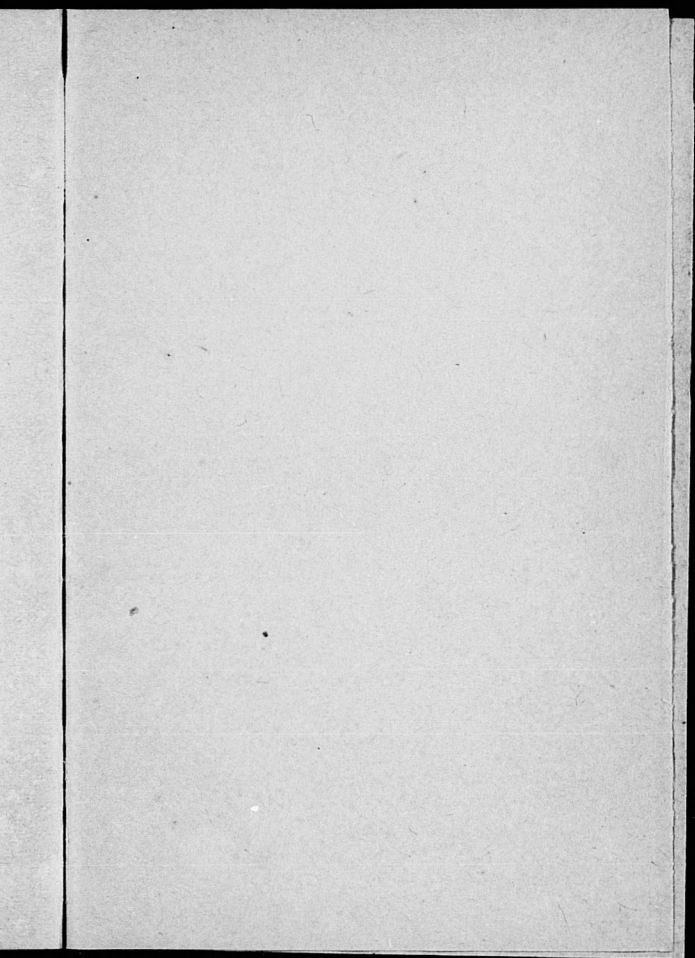
al is 't, dat hja eat deadliks drinke scille, it scil hjar gjin kwea dwaen; op krebintigen scille hja de hannen lizze, en dy scille soun wirde.

19 De Heare den, neidat Er tsjin hjar spritsen het, is opnomd yn 'e himel, en is sittende oan de rjuchterhân fen God.

20 En hja der op útgeande, preken rounom, en de Heare wirke mei, en bikreftige it Wird troch de wondertékens, dy er op folgen. AMEN.

1588527

